

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTRAS

ĮSAKYMAS

DĖL NACIONALINĖS MAISTO KOKYBĖS SISTEMOS TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO IR KAI KURIŲ ŽEMĖS ŪKIO MINISTRO ĮSAKYMŲ PRIPAŽINIMO NETEKUSIAIS GALIOS

2022 m. gegužės 20 d. Nr. 3D-351
Vilnius

Vadovaudamasis 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1698/2005, su visais pakeitimais 16 straipsniu, Lietuvos Respublikos žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo 3 straipsnio 1 dalimi ir 2 dalies 5 punktu bei 4 straipsnio 1 dalimi, taip pat Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. rugsėjo 15 d. nutarimu Nr. 1120 „Dėl Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos nuostatų patvirtinimo“, 7.1 papunkčiu:

1. T v i r t i n u Nacionalinės maisto kokybės sistemos taisykles (pridedama).

2. P r i p a ž i s t u netekusiais galios:

2.1. Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2007 m. lapkričio 29 d. įsakymą Nr. 3D-524 „Dėl nacionalinės žemės ūkio ir maisto produktų kokybės sistemos“ su visais pakeitimais ir papildymais;

2.2. Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2008 m. gegužės 22 d. įsakymą Nr. 3D-292 „Dėl Leidimo sertifikuoti pagal nacionalinę žemės ūkio ir maisto kokybės sistemą pagamintus produktus suteikimo taisyklių patvirtinimo“ su visais pakeitimais ir papildymais;

2.3. Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2008 m. birželio 4 d. įsakymą Nr. 3D-308 „Dėl pagal nacionalinę žemės ūkio ir maisto kokybės sistemą pagamintų produktų specifikacijų patvirtinimo“ su visais pakeitimais ir papildymais.

3. N u s t a t a u, kad:

3.1. kituose teisės aktuose vartojamas pavadinimas „nacionalinė žemės ūkio ir maisto produktų kokybės sistema“ atitinka šiame įsakyme vartojamą pavadinimą „nacionalinė maisto kokybės sistema“, o terminas „pagal nacionalinę žemės ūkio ir maisto kokybės sistemą pagamintas produktas“ atitinka terminą „pagal nacionalinę maisto kokybės sistemą pagamintas produktas“;

3.2. ūkio subjektams, pateikusiems prašymus dėl produktų sertifikavimo iki šio įsakymo įsigaliojimo dienos, taip pat ūkio subjektams iki šio įsakymo įsigaliojimo dienos sertifikavusiems produkciją pagal nacionalinę žemės ūkio ir maisto produktų kokybės sistemą yra taikomos iki tol galiojusios Pagal nacionalinę žemės ūkio ir maisto kokybės sistemą pagamintų produktų pripažinimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2007 m. lapkričio 29 d. įsakymu Nr. 3D-524 „Dėl nacionalinės žemės ūkio ir maisto produktų kokybės sistemos“, ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2008 m. birželio 4 d. įsakymo Nr. 3D-308 „Dėl pagal nacionalinę žemės ūkio ir maisto kokybės sistemą pagamintų produktų specifikacijų patvirtinimo“ nuostatos iki sertifikato galiojimo pabaigos, tačiau bet kuriuo atveju ne ilgiau kaip iki 2024 m. gruodžio 31 d.;

3.3. Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2008 m. rugpjūčio 27 d. įsakymu Nr. 3D-475 „Dėl leidimo sertifikuoti pagal nacionalinę žemės ūkio ir maisto kokybės sistemą pagamintus produktus suteikimo VŠĮ „Ekoagros“ suteiktas leidimas galioja ir sertifikavimo ir priežiūros veiklai vykdyti pagal šiuo įsakymu patvirtintas Nacionalinės maisto kokybės sistemos taisykles. VŠĮ „Ekoagros“ privalo atitikti šiuo įsakymu patvirtintose Nacionalinės maisto kokybės sistemos taisyklėse nustatytus reikalavimus sertifikavimo įstaigoms nuo 2023 m. liepos 1 d.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-397](#), 2022-06-16, paskelbta TAR 2022-06-16, i. k. 2022-12881

Žemės ūkio ministras

Kęstutis Navickas

NACIONALINĖS MAISTO KOKYBĖS SISTEMOS TAISYKLĖS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Nacionalinės maisto kokybės sistemos taisyklės (toliau – Taisyklės) nustato žmonėms vartoti skirtų maisto produktų, sertifikuojamų pagal Taisyklių prieduose nustatytas specifikacijas, pripažinimo, sertifikavimo, priežiūros, ženklinimo ir leidimo sertifikuoti išdavimo sertifikavimo įstaigoms tvarką.

2. Taisyklės parengtos vadovaujantis 2014 m. kovo 11 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) Nr. 807/2014, kuriuo papildomas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, ir nustatomos pereinamojo laikotarpio nuostatos, su visais pakeitimais, 2014 m. liepos 17 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) Nr. 808/2014, kuriuo nustatomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, taikymo taisyklės, su visais pakeitimais ir atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimą Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“, įgyvendinantį 2015 m. rugsėjo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2015/1535, kuria nustatoma informacijos apie techninius reglamentus ir informacinės visuomenės paslaugų taisyklės teikimo tvarka.

3. Taisyklės yra privalomos visiems teisės aktų nustatyta tvarka įregistruotiems ūkio subjektams, auginantiems, tvarkantiems, gaminantiems ir (ar) perdirbantiems bei tiekiantiems rinkai pagal nacionalinę maisto kokybės sistemą pagamintus produktus Taisyklių nustatyta tvarka (toliau – pareiškėjai), bei įstaigoms, atliekančioms produktų sertifikavimą, priežiūrą ir ženklinimo kontrolę.

4. Taisyklėse vartojamos sąvokos:

4.1. **nacionalinė maisto kokybės sistema** – maisto produktų gamybos, sertifikavimo ir priežiūros, ženklinimo ir kitų reikalavimų visuma, nustatyta nacionaliniu teisės aktu, kuriuo remiantis oficialiai pripažįstama tam tikra maisto produkto kokybė;

4.2. **pagal nacionalinę maisto kokybės sistemą pagamintas produktas** (toliau – NKP) – maisto produktas, kurio kokybė pranoksta Europos Sąjungos ir nacionalinių teisės aktų nustatytus šių produktų saugos, gyvūnų ir augalų sveikatos, gyvūnų gerovės ar aplinkosaugos reikalavimus ir (arba) kuris dėl tam tikrų ūkininkavimo ar gamybos būdų naudojimo pasižymi ypatingomis savybėmis;

4.3. **pagal nacionalinę maisto kokybės sistemą pagaminto produkto priežiūra** (toliau – priežiūra) – sistemingas pagal nacionalinę maisto kokybės sistemą pagaminto produkto tikrinimas siekiant įvertinti, ar jis atitinka Taisyklių reikalavimus;

4.4. **pagal nacionalinę maisto kokybės sistemą pagamintų produktų specifikacija** (toliau – specifikacija) – dokumentas, kuriame nurodomi išsamūs pagal nacionalinę maisto kokybės sistemą pagaminto produkto ar tokių produktų grupės gamybos, perdirbimo ir (arba) tiekimo rinkai reikalavimai;

4.5. kitos Taisyklėse vartojamos sąvokos apibrėžtos 2002 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 178/2002, nustatančiame maistui skirtų teisės aktų bendruosius principus ir reikalavimus, įsteigiančiame Europos maisto saugos tarnybą ir nustatančiame su maisto saugos klausimais susijusias procedūras, su visais pakeitimais.

II SKYRIUS

BENDRIEJI REIKALAVIMAI PRODUKTAMS, JŲ AUGINIMUI, GAMYBAI, PERDIRBIMUI IR TIEKIMUI RINKAI

5. NKP turi būti auginami, gaminami ir (arba) perdirbami taip, kad atitiktų Taisyklių bei atitinkamos specifikacijos reikalavimus ir pranoktų Europos Sąjungos bei nacionalinių teisės aktų nustatytus maisto saugos, kokybės, gyvūnų gerovės ir (arba) aplinkosaugos reikalavimus.

6. Visas NKP auginimo, gamybos ir (arba) perdirbimo procesas vykdomas kontroliuojamuose ūkiuose ir įmonėse, užtikrinamas šio proceso atsekamumas, o atitiktis Taisyklių ir specifikacijos reikalavimams, įskaitant ir tiekimo rinkai procesą, turi būti tikrinama Taisyklių nustatyta tvarka.

7. Visi NKP gamybos etapai turi vykti toje pačioje teritorijoje, kuri pagal 2003 m. gegužės 26 d. Europos Parlamento ir Europos Sąjungos Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1059/2003 dėl bendro teritorinių statistinių vienetų klasifikatoriaus (NUTS) nustatymo su visais pakeitimais atitinka NUTS 1 lygio teritorinį vienetą ir gamintojas turi tai pagrindžiančius dokumentus.

8. Visuose maisto tvarkymo etapuose NKP produktai turi būti atskirti laike ir (arba) vietoje (maisto tvarkymas atliekamas kitu metu ir (arba) kitoje vietoje) nuo įprastinių produktų, kurie nėra užauginti, pagaminti ir (arba) perdirbti laikantis Taisyklėse nustatytų reikalavimų. Jeigu NKP ir įprastiniai produktai gaminami tais pačiais įrenginiais, prieš pradedant gaminti NKP, įrenginiai turi būti išplauti arba bent išvalyti vienu ciklu NKP skirtos žaliavos, tačiau iš šios žaliavos pagaminta produkcija negali būti ženklinama kaip NKP.

9. Sertifikato galiojimo metu NKP ženklinami vadovaujantis Taisyklių IX skyriuje nustatyta tvarka.

10. NKP išsiskiria aukšta kokybe, o jų gamybos ir (ar) perdirbimo procesas – atsekama kilmė, aukštesniais aplinkos tausojimo ir (arba) gyvūnų gerovės standartais, kuriuos, atsižvelgiant į produkto ar tokių produktų grupės rūšį, suteikia vienas ar keletas aprašytų veiksnių:

10.1. aukšta NKP kokybė – produktai pagaminti iš žaliavų, kurių sudėtyje nėra, kurios nesusideda arba nėra pagamintos iš genetiškai modifikuotų organizmų (toliau – GMO), juose nėra atitinkamuose Taisyklių prieduose nurodytų maisto priedų, produktai pasižymi aukštesne maistine verte (pvz., didesniu natūralios ląstelienos, mineralų, vitaminų, polifenolių bei kitų biologiškai vertingų medžiagų kiekiu ar sumažinta energine verte, riebalų, sočiųjų riebalinių rūgščių, druskos, cukraus kiekiu) ir (arba) yra sveikesni;

10.2. atsekama kilmė – visi NKP gamybos etapai turi vykti toje pačioje teritorijoje, kuri apibrėžta Taisyklių 7 punkte, ir kurioje produktas sertifikuojamas. Minimalus tos teritorijos kilmės ir Taisyklių reikalavimus atitinkančių žaliavų, iš kurių gaminami NKP, kiekis nurodytas Taisyklių prieduose patvirtintose specifikacijose;

10.3. aplinkos tausojimas – naudojami geriausi prieinami gamybos būdai, aplinką saugančios technologijos, augalininkystėje skaičiuojami maisto medžiagų balansai, augalų apsauga vykdoma remiantis integruotos kenksmingųjų organizmų kontrolės principais. Maksimaliai panaudojamos gamybos atliekos, ribojamas sintetinių, savaime nesuyrančių ar netinkamų pakartotiniam perdirbimui pakavimo medžiagų naudojimas;

10.4. gyvūnų gerovė – antimikrobinės medžiagos ūkinių gyvūnų gydymui naudojamos racionaliai arba visai nenaudojamos. Užtikrinami aukštesni ūkinių gyvūnų laikymo standartai.

11. Konkretūs reikalavimai NKP, ūkininkavimo ar gamybos būdai atsižvelgiant į produktų grupės ar konkretaus produkto rūšį nustatomi Taisyklių prieduose patvirtintose specifikacijose:

11.1. Pagal nacionalinę maisto kokybės sistemą pagamintų bitininkystės produktų ir jų mišinių specifikacija (1 priedas);

11.2. Pagal nacionalinę maisto kokybės sistemą pagamintų grūdų produktų, duonos, pyrago kepinių, miltinės konditerijos gaminių ir makaronų specifikacija (2 priedas);

11.3. Pagal nacionalinę maisto kokybės sistemą pagamintos mėsos ir jos pusgaminių bei gaminių specifikacija (3 priedas);

11.4. Pagal nacionalinę maisto kokybės sistemą pagamintos paukštienos, jos pusgaminių, gaminių ir kulinariinių gaminių specifikacija (4 priedas);

11.5. Pagal nacionalinę maisto kokybės sistemą pagaminto pieno ir pieno gaminių specifikacija (5 priedas);

11.6. Pagal nacionalinę maisto kokybės sistemą užaugintų šviežių vaisių ir daržovių, taip pat jų perdirbtų produktų specifikacija (6 priedas);

11.7. Pagal nacionalinę maisto kokybės sistemą pagamintų vištų dedeklių ir putpelių kiaušinių specifikacija (7 priedas);

11.8. Pagal nacionalinę maisto kokybės sistemą pagamintų cukrinės konditerijos, šokolado, bičių produktų su kitais maisto produktais gaminių specifikacija (8 priedas);

11.9. Pagal nacionalinę maisto kokybės sistemą pagamintos nealkoholinių gėrimų, giros ir fermentuotų gėrimų specifikacija (9 priedas).

12. Už rinkai tiekiamų NKP atitiktį atitinkamos specifikacijos reikalavimams atsako pareiškėjas.

13. Viso NKP auginimo, gamybos ir (arba) perdirbimo proceso metu turi būti užtikrintas NKP bei šiems produktams gaminti panaudotų žaliavų atsekamumas. Užtikrindamas atsekamumą, pareiškėjas turi saugoti ir, sertifikavimo įstaigai paprašius, pateikti šią informaciją:

13.1. produkto žaliavų tiekėjo vardą, pavardę (pavadinimą) ir adresą bei pateiktų produktų identifikavimo duomenis;

13.2. produkto gavėjo vardą, pavardę (pavadinimą) ir adresą bei pristatytų produktų identifikavimo duomenis, jei produktai perduoti negalutiniam vartotojui.

14. Pareiškėjas turi saugoti dokumentus, kuriuose yra atsekamumui reikalinga informacija, ne trumpiau kaip trejus metus.

15. Atitinkamose specifikacijose nurodytiems kokybės rodikliams įvertinti ne rečiau kaip kartą per 2 metus (jei specifikacijoje nenurodyta kitaip) mėginius ima ir tyrimams akredituotoje laboratorijoje pateikia pareiškėjas. Pareiškėjui prašant, mėginius tyrimams akredituotoje laboratorijoje gali paimti ir sertifikavimo įstaiga. Jeigu kokybės rodikliams įvertinti reikalingi tyrimo metodai nėra akredituoti, vadovaujamosi akredituotos laboratorijos naudojant neakredituotus tyrimo metodus gautais rezultatais. Jeigu mėginiai dėl atitikties specifikacijoje nurodytiems kokybės rodikliams buvo ištirti valstybinės maisto kontrolės metu, sertifikavimo įstaiga gali jais vadovautis.

16. Kilus pagrįstų įtarimų, kad produktas neatitinka Taisyklių reikalavimų, arba kilus ginčui, sertifikavimo įstaiga paima produkto mėginius tyrimams akredituotoje laboratorijoje. Šiuo atveju kokybiniai rodikliai vertinami tik remiantis akredituotais laboratoriniais metodais atliktais tyrimais. Nustačius, jog neatitikimai Taisyklių reikalavimams kilo dėl pareiškėjo kaltės, laboratorinių tyrimų išlaidas padengia pareiškėjas.

III SKYRIUS REIKALAVIMAI SERTIFIKAVIMO ĮSTAIGOMS

17. NKP sertifikavimą ir priežiūrą atlieka sertifikavimo įstaigos, kurioms Taisyklių IV skyriuje nustatyta tvarka yra suteikti leidimai sertifikuoti NKP.

18. Sertifikavimo įstaiga vadovaujasi nešališkumo, nepriklausomumo ir objektyvumo principais.

19. Sertifikavimo įstaiga turi būti akredituota pagal standartą LST EN ISO/IEC 17065 „Atitikties įvertinimas. Reikalavimai, keliami produktų, procesų ir paslaugų sertifikavimo įstaigoms“ (toliau – standartas LST EN ISO/IEC 17065).

20. Sertifikavimo įstaiga privalo:

20.1. būti įregistruota Europos Sąjungos valstybėje narėje;

20.2. laikytis Taisyklių ir standarto LST EN ISO/IEC 17065 reikalavimų;

20.3. akredituota pagal LST EN ISO/IEC 17065 standartą sertifikavimo įstaiga, siekianti atlikti produktų sertifikavimą ir priežiūrą srityje, kuri nepatenka į akreditavimo sritį, privalo prašymo dėl leidimo sertifikuoti NKP pateikimo ministerijai metu įsipareigoti kreiptis į akreditavimo įstaigą dėl akreditavimo srities išplėtimo. Tai atlikti ir ministerijai pateikti įrodymo dokumentus privaloma ne vėliau kaip per 1 metus nuo pirmo pagal tam tikros NKP specifikacijos reikalavimus sertifikato išdavimo. Jei NKP gamyba pagal tam tikrą NKP specifikaciją nevykdoma ir dėl to nėra galimybės kreiptis dėl akreditavimo srities išplėtimo, sertifikavimo įstaiga gali kreiptis į ministeriją su prašymu pratęsti terminą akreditavimo sričiai išplėsti. Minėtu atveju akreditavimo sritį išplėsti privaloma per 1 metus nuo tos dienos, kai NKP gamintojas praneša sertifikavimo įstaigai apie gamybos atnaujinimą. Sertifikavimo įstaiga, nepateikusi akreditavimo pažymėjimo ir (ar) jo priedo nustatytu laiku, netenka teisės atlikti sertifikavimo ir priežiūros pagal tam tikros NKP specifikacijos reikalavimus;

20.4. turėti materialinę ir techninę bazę, reikalingą sertifikavimo ir priežiūros darbams atlikti;

20.5. turėti darbuotojų, atitinkančių Taisyklėse nustatytus išsilavinimo ir veiklos patirties reikalavimus, turinčių teisę atlikti sertifikavimą ir priežiūrą;

20.6. turėti sąskaitą banke, neturėti finansinių sunkumų (yra moki, nėra restruktūrizuojama, nėra pradėtos bankroto procedūros, nėra likviduojama);

20.7. suderinti su ministerija visus su sertifikavimo ir priežiūros veikla susijusių įkainių dydžius tuo atveju, jei sertifikavimo įstaiga yra valstybės valdoma įmonė arba viešoji įstaiga, kurioje ministerija įgyvendina savininko ir (arba) dalininko teises ir pareigas;

20.8. pranešti ministerijai apie NKP sertifikavimo ir priežiūros rezultatus (pareiškėjų skaičių, NKP asortimentą, gamybos apimtis ir kontaktus) ne vėliau kaip iki einamųjų metų sausio 15 dienos, taip pat apie pareiškėjus, kuriems sustabdytas arba anuluotas išduotų sertifikatų galiojimas, ne vėliau kaip per 7 kalendorines dienas nuo sprendimo priėmimo dienos, o apie naujus pareiškėjus, kuriems išduotas pirmasis sertifikatas, – iki paskutinės einamojo mėnesio dienos;

20.9. pranešti ministerijai apie bet kokios informacijos, turinčios įtakos tolesnei sertifikavimo ir priežiūros veiklai, pasikeitimą;

20.10. ministerijai pareikalavus, pateikti informaciją apie savo veiklą (pvz., auditų ataskaitas, pareiškėjų skundus, priemonių, užtikrinančių įstaigos vadovo ir darbuotojų nešališkumą, aprašymą, sertifikavimo ir priežiūros procedūrų aprašymus, skundų ir apeliacijų pateikimo ir nagrinėjimo procedūrų aprašymus ir kt.);

20.11. užtikrinti informacijos, kuri sudaro komercinę paslaptį, konfidencialumą, išskyrus Taisyklių ir galiojančių teisės aktų nustatytus atvejus;

20.12. užtikrinti NKP sertifikavimo paslaugų prieinamumą Europos Sąjungoje.

21. Sertifikavimo įstaigos vadovas privalo turėti aukštąjį universitetinį ar jam prilygintą išsilavinimą.

22. Sertifikavimo įstaigos darbuotojai, atliekantys sertifikavimo ir priežiūros procedūras, privalo turėti aukštąjį universitetinį ar jam prilygintą išsilavinimą ir darbo, susijusio su žemės ūkio ir maisto produktų sertifikavimu, jų gamyba, perdirbimu ar tiekimu rinkai, patirties.

23. Sertifikavimo įstaiga turi teisę:

23.1. sudaryti su pareiškėjais sutartis dėl sertifikavimo paslaugų atlikimo ir jas atlikti;

23.2. atlikti patikras be išankstinio įspėjimo, jei kyla pagrįstų įtarimų, kad NKP gamintojas nesilaiko Taisyklėse nustatytų reikalavimų;

23.3. taikyti įspėjimo, sertifikato galiojimo sustabdymo bei anuliavimo procedūras;

23.4. gauti atlygį už sertifikavimo ir priežiūros veiklą pagal nustatytus įkainius;

23.5. atsisakyti vykdyti sertifikavimo ir priežiūros veiklą, pranešdama apie šį sprendimą ministerijai ne vėliau kaip prieš 6 mėnesius iki planuojamos sertifikavimo ir priežiūros veiklos nutraukimo dienos.

24. Sertifikavimo įstaigos vadovas privalo užtikrinti viešąjį interesą ir užkirsti kelią viešųjų ir privačių interesų konfliktams, be kita ko, galintiems kilti dėl įstaigos darbuotojų:

24.1. darbinės veiklos ūkiuose ir (ar) įmonėse, vykdančiose NKP gamybą ir (ar) perdirbimą, taip pat tiekimą rinkai, bei konsultavimo įstaigose, teikiančiose konsultacijas NKP gamybos, perdirbimo ar tiekimu rinkai klausimais;

24.2. nuosavybės ar narystės santykių su ūkiais ir (ar) įmonėmis, vykdančiomis NKP gamybą ir (ar) perdirbimą, taip pat tiekimą rinkai, bei konsultavimo įstaigomis, teikiančiomis konsultacijas NKP gamybos, perdirbimo ar tiekimu rinkai klausimais;

24.3. kitos veiklos, susijusios su NKP gamyba ir (ar) perdirbimu, taip pat tiekimu rinkai (NKP transportavimu, sandėliavimu, įpakavimu, reklama ir pan.).

25. NKP administravimo funkcijoms atlikti ministerija gali paskirti įgaliotą instituciją.

IV SKYRIUS

LEIDIMO SERTIFIKUOTI NKP SUTEIKIMO IR PANAIKINIMO TVARKA

26. Įstaiga, siekianti sertifikuoti NKP, ministerijai turi pateikti šiuos dokumentus:

26.1. nustatytos formos prašymą (11 priedas);

26.2. įstaigos registravimo pažymėjimo kopiją;

26.3. akreditacijos pagal LST EN ISO/IEC 17065 standartą pažymėjimo bei jo priedo, kuriame nurodyta akreditacijos sritis, kopiją, jei yra akredituota maisto srityje;

26.4. pažymą apie įstaigos nuosavybės teise turimą ar nuomojamą materialinę ir techninę bazę (ryšių, dokumentų saugojimo, kompiuterinę įrangą ir kitas priemones), reikalingą sertifikavimo ir priežiūros darbams atlikti;

26.5. pažymas apie įstaigos vadovo ir darbuotojų išsilavinimą ir patirtį konkrečioje veiklos srityje bei nurodyti turimą darbo, susijusio su žemės ūkio ir maisto produktų sertifikavimu, jų gamyba, perdirbimu ar tiekimu rinkai, patirtį (12 priedas).

27. Visos Taisyklių 26 punkte nurodytos dokumentų kopijos turi būti pasirašytos sertifikavimo įstaigos vadovo ar kito pagal sertifikavimo įstaigos įstatus (nuostatus) įgalioto asmens.

28. Ministerija, įvertinusi sertifikavimo įstaigos pateiktus dokumentus, priima sprendimą dėl leidimo išdavimo ar neišdavimo ne vėliau kaip per 1 mėnesį nuo dokumentų pateikimo dienos. Esant teigiamam sprendimui, jis tvirtinamas žemės ūkio ministro įsakymu. Ministerija apie priimtą sprendimą ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo jo patvirtinimo dienos raštu informuoja sertifikavimo įstaigą.

29. Nesant galimybių priimti teigiamą sprendimą dėl leidimo sertifikuoti NKP suteikimo, ministerija raštu informuoja pareiškėją ir nurodo neigiamo sprendimo priežastis bei tokio sprendimo apskundimo tvarką. Sertifikavimo įstaiga, ištaisiusi trūkumus, turi teisę pakartotinai kreiptis dėl leidimo išdavimo Taisyklių nustatyta tvarka.

30. Kilus abejonių dėl sertifikavimo įstaigos veiklos, ministerija turi teisę pateikti prašymą akreditacijos įstaigai patikrinti sertifikavimo įstaigos atitiktį Taisyklėms ir LST EN ISO/IEC 17065 standartui. Šiuo atveju sertifikavimo įstaiga privalo pateikti visus tam reikalingus dokumentus.

31. Ministerija, vadovaudamasi akreditacijos įstaigos išvada dėl sertifikavimo įstaigos atitikties, priima sprendimą:

31.1. palikti leidimą galioti;

31.2. panaikinti leidimo galiojimą.

32. Sprendimas dėl leidimo galiojimo panaikinimo tvirtinamas žemės ūkio ministro įsakymu. Ministerija apie priimtą sprendimą ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo jo patvirtinimo dienos raštu informuoja sertifikavimo įstaigą, nurodydama tokio sprendimo motyvus ir apskundimo tvarką.

33. Sertifikavimo įstaiga, kuriai leidimo galiojimas buvo panaikintas, pašalinusi trūkumus, turi teisę pakartotinai kreiptis dėl leidimo išdavimo Taisyklių nustatyta tvarka.

V SKYRIUS

KODŲ SUTEIKIMAS CERTIFIKAVIMO ĮSTAIGOMS

34. Ministerijos paskirtoms sertifikavimo įstaigoms suteikiami kodai, kurie susideda iš:

34.1. to regiono ar šalies, kurioje registruota sertifikavimo įstaiga, santrumpos;

34.2. su NKP gamybos būdu susijusios santrumpos „NKP“;

34.3. skaičiaus, nurodančio sertifikavimo įstaigų registravimo eiliškumą, sudaryto iš ne daugiau kaip trijų skaitmenų (pradedant 001 ir tęsiant skaičių numeraciją didėjančia tvarka).

35. Sertifikavimo įstaigų kode to regiono ar šalies, kurioje produktas sertifikuojamas, santrumpa, santrumpa „NKP“ ir skaičius, nurodantis sertifikavimo įstaigų registravimo eiliškumą, atskiriami brūkšneliais „-“.

VI SKYRIUS

REIKALAVIMAI PAREIŠKĖJAMS

36. Pareiškėjai, norintys sertifikuoti savo auginamus, gaminamus ir (arba) perdirbamus produktus kaip NKP bei tiekti juos rinkai, gali būti fiziniai ir juridiniai asmenys, produktus auginantys, gaminantys ir (arba) perdirbantys pagal Taisyklių ir atitinkamos specifikacijos reikalavimus bei prireikus galintys įrodyti, kad bus teisiškai ir technologiškai pajėgūs juos tiekti NKP rinkai.

37. Pareiškėjai privalo:

37.1. laikytis Lietuvos Respublikos ir Europos Sąjungos teisės aktų nustatytų reikalavimų, taikomų maisto produktų gamybos ir (arba) perdirbimo bei tiekimo rinkai procese;

37.2. laikytis Taisyklių ir atitinkamos specifikacijos reikalavimų;

37.3. užtikrinti, kad visa informacija, pateikiama sertifikavimo įstaigai, yra teisinga;

37.4. pateikti sertifikavimo įstaigai visą informaciją ir dokumentus, reikalingus sertifikavimo įstaigos funkcijoms vykdyti;

37.5. jeigu dalį ar visus gamybinius veiksmus atliks kitas ūkio subjektas, pateikti sertifikavimo įstaigai sutarties su subrangovu kopiją. Sutartyje turi būti įtrauktas reikalavimas leisti sertifikavimo įstaigai išsamiai apžiūrėti ūkio subjektą, su ūkio subjektu susijusius dokumentus ir vykdomą užsakovo veiklą;

37.6. iki einamųjų metų sausio 5 d. pateikti sertifikavimo įstaigai informaciją apie praeitais metais užaugintus, pagamintus ir (arba) perdirbtus ir patiektus rinkai NKP, nurodant produktų rūšį, pavadinimą ir kiekį;

37.7. mokėti sertifikavimo įstaigai už sertifikavimą ir priežiūrą pagal nustatytus įkainius;

37.8. pranešti sertifikavimo įstaigai apie visus pasikeitimus, kurie gali turėti įtakos sertifikato galiojimui ar tinkamam įsipareigojimų vykdymui, per 10 darbo dienų nuo įvykusio pasikeitimo dienos;

37.9. pažeidus Taisyklių ar specifikacijos reikalavimus, raštu apie tai nedelsiant, bet ne vėliau kaip per 3 d. d. nuo įvykusio pažeidimo pranešti sertifikavimo įstaigai bei sustabdyti NKP tiekimą rinkai, jei pažeidimas susijęs su NKP kokybe;

37.10. nenaudoti NKP ženklo ar su juo susijusios reklaminės medžiagos, jeigu tam tikram produktui ar jų grupei sertifikato galiojimas yra sustabdytas, iš dalies sustabdytas, anuluotas ar pasibaigęs;

37.11. užtikrinti, kad sertifikatas ar bet koks kitas dokumentas, susijęs su sertifikavimu, ar bet kuri jų dalis nebus naudojami klaidinančiu būdu;

37.12. sertifikato galiojimo metu NKP ženklinti vadovaujantis Taisyklių IX skyriuje nustatyta tvarka;

37.13. parduodant ir (arba) perduodant kaip NKP, lydimuosiuose dokumentuose (važtaraščiuose, PVM sąskaitose faktūrose, atitikties deklaracijose ir kt.) turi būti nurodomas produkto pavadinimas, prie kurio pridedama nuoroda apie parduodamo produkto gamybos būdą (NKP);

37.14. pagal Taisyklių ir atitinkamos specifikacijos reikalavimus auginamos augalininkystės produkcijos derlių nuimti atitinkamoje specifikacijoje nurodytais terminais, išskyrus atvejus, kai sertifikavimo įstaigai pateikiamas hidrometeorologinės tarnybos pagrindimas ar seniūnijos pažyma dėl galimybės nebuvimo nuimti derliaus dėl blogų meteorologinių sąlygų;

37.15. tuo atveju, jei pareiškėjas subrandintą derlių nusprendžia nuimti po atitinkamoje specifikacijoje nurodyto termino, jis turi ne vėliau kaip prieš 48 valandas raštu arba el. paštu informuoti sertifikavimo įstaigą apie vėlavimo nuimti derlių priežastis ir planuojamą derliaus nuėmimo datą.

38. Pareiškėjai turi teisę:

38.1. pateikti sertifikavimo įstaigai prašymą dėl NKP sertifikavimo;

38.2. jei leidimas sertifikuoti NKP suteiktas kelioms sertifikavimo įstaigoms, pasirinkti vieną iš jų.

VII SKYRIUS

NKP SERTIFIKAVIMO IR PRIEŽIŪROS TVARKA

39. Pareiškėjas, norintis auginti, gaminti ir (ar) perdirbti bei tiekti rinkai NKP pagal Taisyklių reikalavimus ir norintis juos ženklinti NKP ženklu, turi vadovautis atskirų NKP grupių

specifikacijomis arba parengti konkrečių produktų specifikacijas, kurių reikalavimai turi būti ne žemesni nei numatyta NKP grupių specifikacijose, bei teikti jas ministerijai patvirtinti.

40. NKP bei jų auginimo, gamybos ir (ar) perdirbimo procesas turi būti sertifikuotas ir prižiūrimas sertifikavimo įstaigos.

41. Sertifikavimas atliekamas pareiškėjo rašytiniu prašymu. Prašymo pateikimo formą, papildomų dokumentų sąrašą, sertifikavimo ir priežiūros procedūras nustato ir skelbia sertifikavimo įstaigos savo interneto svetainėje.

42. Jei sertifikavimo įstaiga yra valstybės valdoma įmonė arba viešoji įstaiga, kurioje ministerija įgyvendina savininko ir (arba) dalininko teises ir pareigas, jos taikomi sertifikavimo ir priežiūros paslaugų teikimo įkainiai tvirtinami žemės ūkio ministro įsakymu. Kitos sertifikavimo įstaigos turi teisę taikyti sertifikavimo ir priežiūros paslaugų teikimo įkainius, patvirtintus savo nustatyta tvarka.

43. Sertifikavimo įstaiga, gavusi pareiškėjo prašymą, per 30 kalendorinių dienų priima sprendimą dėl patikros pareiškėjo ūkyje ar įmonėje atlikimo.

44. Atlikusi patikrą pareiškėjo ūkyje ar įmonėje, sertifikavimo įstaiga įvertina patikros rezultatus ir priima sprendimą dėl sertifikato, kuriuo patvirtinama, kad NKP ir jų auginimas, gamyba ir (ar) perdirbimas atitinka Taisyklių ir atitinkamos specifikacijos reikalavimus, išdavimo. Jei:

44.1. priimamas teigiamas sprendimas, sertifikavimo įstaiga ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų nuo patikros atlikimo išduoda sertifikatą ir kartu suteikia teisę naudoti atitinkamą NKP ženklą ir tiekti NKP rinkai;

44.2. priimamas neigiamas sprendimas, pareiškėjas apie neatitiktis informuojamas raštu per 14 kalendorinių dienų nuo jo priėmimo, nurodant pašalinti nustatytus trūkumus per nurodytą terminą. Per nustatytą terminą trūkumų nepašalinus, sertifikatas neišduodamas aiškiai motyvuojant atsisakymą jį išduoti.

45. Išdavus sertifikatą, pareiškėjas įtraukiamas į sertifikavimo įstaigos tvarkomą informacinę sistemą ir tinklalapyje viešai skelbiamą subjektų, auginančių, gaminančių, perdirbančių ir tiekiančių rinkai sertifikuotus NKP, sąrašą. Sertifikatas galioja iki jo trečiųjų galiojimo metų gruodžio 31 dienos, jei gaminami ir perdirbami bei tiekami rinkai NKP ir jų gamybos procesas atitinka Taisyklių bei atitinkamos specifikacijos reikalavimus.

46. Sertifikavimo įstaiga vykdo planinę priežiūrą, kurios metu privalomai tikrina NKP auginimo, gamybos ir perdirbimo proceso bei NKP atitiktį Taisyklių bei atitinkamos specifikacijos reikalavimams 1 kartą per metus.

47. Atsižvelgiant į planinės patikros rezultatus, esant nusiskundimų ar kilus įtarimui dėl galimų pažeidimų, sertifikavimo įstaiga turi teisę atlikti neplanines patikras be išankstinio įspėjimo ir paimti mėginius laboratoriniams tyrimams atlikti.

48. Sertifikavimo įstaiga vykdo priežiūrą taikydama šiuos metodus:

48.1. dokumentų analizę;

48.2. NKP auginimo, gamybos, perdirbimo patikras vietoje;

48.3. produktų kokybės analizę.

49. Sertifikavimo įstaiga patikros pareiškėjo ūkyje ar įmonėje metu pateiktą pagal Taisyklių ir atitinkamos specifikacijos reikalavimus auginamos augalininkystės produkcijos derliaus kiekį palygina su mažiausiu derliaus pagal skirtingas augalų rūšis kiekiu, kuris yra skelbiamas sertifikavimo įstaigos interneto svetainėje jos nustatyta tvarka. Sertifikavimo įstaigai nustačius, kad sertifikuojamas derlius jo nuėmimo metu nesiekia sertifikavimo įstaigos skelbiamo mažiausio NKP derliaus pagal skirtingas augalų rūšis kiekio ribos, jis įvardijamas kaip „ypatingai mažas derlius“. Pareiškėjas savo iniciatyva turi teisę sertifikavimo įstaigą kviesti dėl pakartotinio derliaus įvertinimo, iš anksto ją informuodamas raštu apie planuojamą derliaus nuėmimo datą.

50. Sertifikavimo įstaigai nustačius, kad konkrečiame pareiškėjo lauke pagal Taisyklių ir atitinkamos specifikacijos reikalavimus auginamos augalininkystės produkcijos derlius nėra nuimtas, toks laukas įvardijamas kaip „nenuimtas derlius“. Pareiškėjas savo iniciatyva turi teisę sertifikavimo įstaigą kviesti dėl pakartotinio derliaus įvertinimo, iš anksto ją informuodamas raštu apie planuojamą derliaus nuėmimo datą.

51. Sertifikavimo įstaiga, nustačiusi Taisyklių ar atitinkamos specifikacijos reikalavimų pažeidimus, turi teisę taikyti šias procedūras:

51.1. įspėjimą, kuris gali būti skiriamas tik tais atvejais, kai galima nedelsiant ištaisyti pažeidimus. Sertifikavimo įstaiga nustato laiką, per kurį pareiškėjas privalo pašalinti trūkumus ir pranešti apie tai sertifikavimo įstaigai. Terminas, kurį skiria sertifikavimo įstaiga pareiškėjui trūkumams pašalinti, gali būti ne ilgesnis kaip 30 kalendorinių dienų;

51.2. sertifikato galiojimo sustabdymą, kuris gali būti skiriamas, kai laiku nepašalintos įspėjimą nulėmusios priežastys ar pažeidimų nedelsiant ištaisyti neįmanoma. Sertifikato galiojimo sustabdymas gali būti dalinis (sustabdomas tik tam tikram produktui ar jų grupei) arba visiškas. Sertifikavimo įstaiga nustato laiką, kuriam sustabdomas sertifikato galiojimas, per kurį pareiškėjas privalo pašalinti trūkumus ir pranešti apie tai sertifikavimo įstaigai. Terminas, kuriam gali būti sustabdomas sertifikato galiojimas, yra ne ilgesnis kaip 6 mėnesiai;

51.3. sertifikato anuliavimas, kuris gali būti skiriamas, kai laiku nepašalintos sertifikato galiojimo sustabdymo priežastys ar dėl pažeidimų pobūdžio tolesnis sertifikato galiojimas tam tikram produktui ar jų grupei negalimas. Tokiu atveju pareiškėjas netenka teisės naudoti NKP ženklo, sertifikato ir bet kokių kitų dokumentų, susijusių su sertifikuoto NKP gamyba ir realizavimu. Pažeidėjas gali kreiptis dėl pakartotinio sertifikavimo ne anksčiau kaip po 1 metų nuo sertifikato anuliavimo dienos.

52. Tais atvejais, kai pareiškėjas negalėjo įvykdyti Taisyklių ar atitinkamos specifikacijos reikalavimų, nes pareiškėjo ūkis ar įmonė buvo paveikti nuo pareiškėjo valios nepriklausančių aplinkybių (*force majeure*), pareiškėjas per 15 darbo dienų nuo sužinojimo apie šias aplinkybes dienos pateikia sertifikavimo įstaigai paaiškinimą ir susidariusių aplinkybių pagrindimo dokumentus. Jei sertifikavimo įstaigos vadovo įsakymu patvirtinta komisija, įvertinusi pareiškėjo pateiktą paaiškinimą ir dokumentus, nustato, kad Taisyklių ar atitinkamos specifikacijos reikalavimai buvo pažeisti dėl nuo pareiškėjo valios nepriklausančių aplinkybių (*force majeure*), ji priima sprendimą dėl Taisyklių 51 punkte numatytų sankcijų netaikymo šiam pareiškėjui.

53. Jeigu pareiškėjas nesutinka su sertifikavimo įstaigos išvada dėl atitikties atitinkamai specifikacijai ir Taisyklių reikalavimams ar kitų sertifikavimo įstaigos sprendimų, jis turi teisę sertifikavimo įstaigos nustatyta tvarka kreiptis į jos sudarytą apeliacinę komisiją sertifikavimo įstaigos priimtiems sprendimams peržiūrėti arba juos skusti savo pasirinkimu išankstinio ginčų nagrinėjimo ne teismo tvarka institucijoms arba teismui teisės aktų nustatyta tvarka.

VIII SKYRIUS

BENDROSIOS NACIONALINĖS MAISTO KOKYBĖS SISTEMOS VIEŠINIMO IR POPULIARINIMO NUOSTATOS

54. Nacionalinės maisto kokybės sistemos viešinimo ir populiarinimo strategiją įgyvendina ministerija.

55. Bendrieji nacionalinės maisto kokybės sistemos viešinimo ir populiarinimo strategijos principai:

55.1. efektyvumas – priemonės taikomos tikslingai, įvertinant tikslinės grupės specifiką, racionaliai paskirstant resursus;

55.2. operatyvumas – informacija pateikiama operatyviai, užtikrinamas informacijos prieinamumas;

55.3. pozityvumas – pozityvaus įvaizdžio formavimas; vengiant neigatyvaus naratyvo, priešinimo, konflikto kėlimo;

55.4. inovatyvumas – taikomos inovatyvios komunikacijos technologijos ir metodai, ypač taikantis į jaunesnes vartotojų grupes;

55.5. reguliarumas – informacija turi būti reguliari, kad perduodama žinia būtų įsimintina;

55.6. aktyvumas – aktyvi pozicija, iniciatyvumas komunikuojant su visomis tikslinėmis grupėmis;

55.7. profesionalumas – ekspertų kompetencijos, gebėjimai; atsakomybė dėl skleidžiamos informacijos;

55.8. aiškumas – informacija pateikiama aiškiai, paprastai, suprantamai, užkertant kelią klaidingoms spekuliacijoms, interpretacijoms;

55.9. bendrumas – pagarbus bendradarbiavimas su socialiniais partneriais, paremtas bendrų interesų identifikavimu, įsiklausymu;

55.10. kultūrinis sąmoningumas – atsakinga komunikavimo kalba, kuri leistų skleisti informaciją tiek lokaliajoje, tiek globaliojoje erdvėje;

55.11. grįžtamasis ryšys – reakcija į komunikacijos veiklas ir formuojamą įvaizdį, nuolatinė stebėseną.

IX SKYRIUS NKP ŽENKLINIMAS

56. NKP ženklinimas turi atitikti 2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1169/2011 dėl informacijos apie maistą teikimo vartotojams, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 1924/2006 ir (EB) Nr. 1925/2006 bei panaikinami Komisijos direktyva 87/250/EEB, Tarybos direktyva 90/496/EEB, Komisijos direktyva 1999/10/EB, Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/13/EB, Komisijos direktyvos 2002/67/EB ir 2008/5/EB bei Komisijos reglamentas (EB) Nr. 608/2004, su visais pakeitimais nuostatas, Taisyklėse ir kituose teisės aktuose išdėstytus reikalavimus.

57. NKP ženklu turi būti ženklinami rinkai tiekiami, tiesiogiai žmonėms vartoti skirti NKP. Ženklini produkciją NKP ženklu neprivaloma tiems pareiškėjams, kurie savo ūkyje ar įmonėje išaugintus ir (arba) pagamintus NKP parduoda perdirbėjams kaip žaliavą arba pristato juos tiesiogiai galutiniam vartotojui. Pareiškėjai, tiesiogiai galutiniam vartotojui parduodantys savo ūkyje ar įmonėje išaugintus ir (arba) pagamintus NKP, pardavimo metu galutiniam vartotojui gerai matomoje vietoje turi laikyti sertifikavimo įstaigos išduotą sertifikatą, kuriuo patvirtinama parduodamų NKP atitikties keliams reikalavimams.

58. NKP gali būti ženklinami vienu iš dviejų NKP ženklų priklausomai nuo atitikties reikalavimams, nurodytiems kiekvienoje specifikacijoje:

58.1. ženklu „Kokybė“, registruotu Lietuvos Respublikos prekės ženklų duomenų bazėje (registracijos Nr. 57010), ženklinami NKP, atitinkantys visus konkrečioje specifikacijoje nurodytus reikalavimus;

58.2. ženklu „Nacionalinė kokybė Lietuva“, registruotu Lietuvos Respublikos prekės ženklų duomenų bazėje (registracijos Nr. 86005), ženklinami NKP, atitinkantys konkrečioje specifikacijoje nurodytus reikalavimus, išskyrus papildomus reikalavimus, taikomus išskirtinai NKP, kurias ketinama ženklinti ženklu „Kokybė“, pateiktus atskirame specifikacijos skyriuje.

59. Ženklo „Kokybė“ reikalavimai:

59.1. ženklo atvaizdavimo pavyzdys:

59.2. ženklą sudaro žodis KOKYBĖ, apjuostas rodykle, nutrūkstančia ties žodžio KOKYBĖ pradžia, platančia NKP ženklo apačioje ir kylančia į viršų ties jo pabaiga;

59.3. ženklo matmenys: aukštis – 5 cm, ilgis – 8 cm, ženklo dydis gali būti keičiamas, išlaikant nurodytas proporcijas;

59.4. ženklą sudarančių simbolio ir žodžio KOKYBĖ spalva yra tamsiai raudona (CMYK0/100/60/30). Spausdinant nespaltotose išorinėse ar vidinėse pakuotėse ir reklaminėje medžiagoje, taip pat galima naudoti juodos spalvos ženklą. Jei dėl pakuotės spalvų ženklas tampa sunkiai matomas, išorinė jo pusė gali būti apibrėžiama balta linija siekiant, kad būtų didesnis kontrastas pakuotės spalvoms;

59.5. ženkle esanti tekstinė dalis gali būti pateikta kita kalba, naudojama toje teritorijoje, apibrėžtoje Taisyklių 7 punkte, kurioje ženklinamas produktas buvo sertifikuotas, nekeičiant kitų aprašytų ženklo charakteristikų.

60. Ženklo „Nacionalinė kokybė Lietuva“ reikalavimai:

60.1. ženklo atvaizdavimo pavyzdys:

60.2. ženklą sudaro baltas ovalas, ženklo centre – valstybinė vėliava (tos šalies, kurioje yra Taisyklių 7 punkte apibrėžta teritorija, kurioje produktas buvo sertifikuotas), žalia linija užsisuka aplink vėliavą ir užsibaigia žalio lapelio simboliu, ženklo viršutinėje dalyje yra žodžiai NACIONALINĖ KOKYBĖ, apatinėje – LIETUVA (arba kita Europos Sąjungos valstybė ar regionas, kuriame yra teritorija, apibrėžta Taisyklių 7 punkte, ir kuris nurodomas kaip kilmės vieta);

60.3. ženklo minimalūs matmenys: aukštis – 13 mm, ilgis – 18 mm, ženklo dydis gali būti keičiamas, išlaikant nurodytas proporcijas;

60.4. ženklo spalvos: šviesiai žalia (CMYK64/10/100/0), balta (CMYK0/0/0/0) bei stilizuotos vėliavos spalvos (Lietuvos vėliavos spalvos: geltona (CMYK0/30/100/0), žalia (CMYK100/55/100/0), raudona (CMYK25/100/100/0));

60.5. ženkle naudojamas šriftas: *Myriad Pro Semibold*, šrifto dydis visada tokios pat proporcijos;

60.6. spausdinant nespalvotose išorinėse ar vidinėse pakuotėse ir reklaminėje medžiagoje, taip pat galima naudoti monochromatinę ženklo versiją;

60.7. ženkle esanti tekstinė informacija gali būti pateikta ta kalba, kuri yra naudojama produkto sertifikavimo teritorijoje, apibrėžtoje Taisyklių 7 p.

61. Prireikus (pavyzdžiui, pristatant gaminį užsienyje vykstančiose parodose ar kituose renginiuose, tiekiant užsienio rinkai ar pan.), NKP ženkluose esanti tekstinė dalis gali būti pateikta reikiama užsienio kalba, nekeičiant kitų aprašytų ženklo charakteristikų.

62. Ant NKP pakuotės gali būti naudojamas tik vienas iš NKP ženklų.

63. NKP ženklai nuosavybės teise priklauso ministerijai. Visus klausimus, susijusius su NKP ženklo naudojimo sąlygomis ir tvarka, sprendžia ministerija.

64. Sertifikavimo įstaiga sutartyse su pareiškėjais dėl sertifikavimo paslaugų teikimo privalo nurodyti, kad:

64.1. atitinkamu NKP ženklų ženklinami tik pagal Taisyklės sertifikuoti produktai;

64.2. NKP ženklai negali būti naudojami taip, kad tretieji asmenys galėtų juos supainioti su komerciniu prekės ženklu, konkretų gamintoją nurodančiu ženklu ar bet koku kitu klaidinančiu būdu;

64.3. gamintojas, kuriam taikomas sertifikato sustabdymas ar anuliavimas, šių priemonių taikymo laikotarpiu neturi teisės naudoti NKP ženklo;

64.4. NKP etiketėje turi būti nurodytas atitinkamas NKP ženklas ir sertifikavimo įstaigos kodas;

64.5. NKP etikečių su NKP ženklų pavyzdžius privaloma suderinti su sertifikavimo įstaiga prieš jų spaudą.

65. Draudžiama tiekti rinkai NKP ženklų pažymėtus nesertifikuotus produktus ir naudoti bet kokias nuorodas ant nesertifikuoto produkto išorinės ar vidinės pakuotės, reklaminėje medžiagoje arba su juo susijusiuose dokumentuose.

66. Pareiškėjo ūkyje ir (arba) įmonėje NKP ženklo naudojimo kontrolę vykdo sertifikavimo įstaiga.

67. Pareiškėjo ūkyje ir (arba) įmonėje nustačiusi NKP ženklo naudojimo pažeidimų sertifikavimo įstaiga:

67.1. uždraudžia atitinkamam pareiškėjui netinkamai NKP ženklų paženklintus NKP tiekti rinkai;

67.2. užtikrina, kad nedelsiant nuo visų skirtų tiekti rinkai NKP pakuočių būtų panaikintos nuorodos į NKP, neatitinkančios Taisyklių ir (ar) kitų teisės aktų reikalavimų, ir nurodo atitinkamam pareiškėjui iš naujo ženklinti NKP pagal Taisyklių ir kitų teisės aktų reikalavimus.

68. Jeigu sertifikavimo įstaiga nustato jau patiektų rinkai NKP ženklo naudojimo arba kitų teisės aktų nustatytų maisto ženklavimo pažeidimų, ji apie tai nedelsdama, bet ne vėliau kaip per 3 darbo dienas, informuoja Valstybinę maisto ir veterinarijos tarnybą (toliau – VMVT) ir ministeriją raštu arba el. paštu.

69. Mažmeninės ir didmeninės prekybos įmonėse NKP ženklų naudojimo kontrolę vykdo VMVT.

70. VMVT Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka atlieka valstybinę maisto kontrolę ir už nustatytus NKP ženklų naudojimo pažeidimus taiko atitinkamas poveikio priemones bei per 14 kalendorinių dienų apie tai informuoja ministeriją ir sertifikavimo įstaigą.

X SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

71. Taisyklių 11 punkte nurodytas specifikacijų sąrašas nėra baigtinis ir ministerijos, kitų suinteresuotųjų institucijų ir (arba) pareiškėjų iniciatyva gali būti papildomas įtraukiant kitų produktų grupių specifikacijas.

PAGAL NACIONALINĘ MAISTO KOKYBĖS SISTEMĄ PAGAMINTŲ BITININKYSTĖS PRODUKTŲ IR JŲ MIŠINIŲ SPECIFIKACIJA

I SKYRIUS BENDRIEJI REIKALAVIMAI

1. Pagal nacionalinę maisto kokybės sistemą pagamintų bitininkystės produktų ir jų mišinių specifikacija (toliau – specifikacija) taikoma fiziniams ir juridiniams asmenims, gaminantiems bei realizuojantiems bitininkystės produktus Taisyklių nustatyta tvarka, bei sertifikavimo įstaigoms, atliekančioms sertifikavimą ir priežiūrą pagal Taisykles.

2. Specifikacija reglamentuoja minimalius medaus, žiedadulkių, bičių duonos, bičių pienelio, bičių pikio ir jų mišinių (toliau – NKP bitininkystės produktai) gamybos reikalavimus bei kokybės rodiklius ir nustato reikalavimus NKP bitininkystės produktus gaminantiems bitynams bei gamintojams.

3. NKP ženklų ženklinami produktai, turintys 100 proc. žaliavų iš teritorijos, apibrėžtos Taisyklių 7 punkte, kurioje produktas sertifikuojamas, ir yra pagaminti toje teritorijoje ir atitinka visus šios specifikacijos reikalavimus.

4. NKP bitininkystės produktai (išskyrus žiedadulkes ir bičių duoną) iki 5 kg turi būti fasuojami į naujus, stiklinius, sandarius indelius, daugiau kaip 5 kg – į naujus, sandarius indus.

5. NKP bitininkystės produktų ir NKP mišinių gamintojas pildo ir sertifikavimo įstaigai pateikia Taisyklių 10 priede nurodyto Pagal nacionalinę maisto kokybės sistemą pagamintų produktų gamybos žurnalo 1 lentelę „Bičių maitinimas ir gydymas“. Ūkio subjektas privalo tvarkyti NKP bitininkystės produktų ir NKP mišinių gamybos ir gaminių pardavimo apskaitą, kurioje būtų nurodyti pagamintų ir parduotų NKP bitininkystės produktų ir NKP mišinių kiekiai, bei metinius duomenis teikti sertifikavimo įstaigai. Jei ūkio subjektas iš savo tvarkomos apskaitos dokumentų šių duomenų pateikti negali, jis pildo ir sertifikavimo įstaigai pateikia Taisyklių 10 priede nurodytą 2 lentelę „Pagal nacionalinę maisto kokybės sistemą pagamintų produktų apskaitos žurnalas“.

II SKYRIUS BITYNŲ SPECIALIEJI REIKALAVIMAI

6. Tikrinant bičių šeimą, naudojami dūmai, gauti iš medžio gabalų, medžio drožlių ar kitų natūralių medžiagų.

7. Kovos su vaško kandimis metu naudojamos organinės rūgštys ir (arba) eteriniai aliejai, tačiau draudžiama naudoti insekticidus.

8. Bičių šeimų maitinimo reikalavimai:

8.1. bičių šeimas maitinti pavasarį ne medumi galima iki tol, kol pražysta kaulavaisiniai augalai;

8.2. draudžiama bičių šeimas maitinti įvairių pavidalų cukraus sirupais ar papildais medunešio metu.

9. Kovai su bičių ligomis leidžiama naudoti tik biologines (zootechnines) priemones, bioorganines ir (ar) organines chemines medžiagas, tačiau draudžiama naudoti sintetinius insekticidus.

III SKYRIUS NKP BITININKYSTĖS PRODUKTŲ SPECIALIEJI REIKALAVIMAI

10. NKP bitininkystės produktų, pagamintų pagal specifikacijos reikalavimus, kokybė turi atitikti kokybės rodiklius, nurodytus lentelėje.

Lentelė. NKP bitininkystės produktų kokybės rodikliai.

Kokybės rodiklio pavadinimas	Reikšmė
Bitininkystės produktų sudėtis pagal žiedadulkių kilmę	Produkte turi būti ne mažiau kaip 99 proc. žiedadulkių tų augalų rūšių, kurios auga teritorijoje, kaip tai nurodyta Taisyklių II skyriaus 7 punkte.
Žiedadulkių kiekis, proc.*	Viržių medus – ne mažiau kaip 35 proc. viržių žiedadulkių
	Grikių medus – ne mažiau kaip 25 proc. grikių žiedadulkių
	Liepžiedžių medus – ne mažiau kaip 17 proc. liepžiedžių žiedadulkių
	Rapsų medus – ne mažiau kaip 70 proc. rapsų žiedadulkių
	Kitose monoflorinio medaus rūšyse – ne mažiau kaip 45 proc. vienos floros žiedadulkių
5-hidroksimetil-furfurolo (HMF) kiekis meduje	Ne daugiau kaip 25 mg kilograme medaus
Invertazė ir (arba) diastazė	Invertazė – ne mažiau kaip 64 tarptautiniai aktyvumo vienetai Diastazės aktyvumas (pagal J. E. Šadės metodą) – ne mažiau kaip 12 vienetų
Drėgmės kiekis meduje (išskyrus viržių, grikių ir lipčiaus)	Ne daugiau kaip 19 proc.
Drėgmės kiekis viržių, grikių ir lipčiaus meduje	Ne daugiau kaip 20 proc.

Drėgmės kiekis džiovintose žiedadulkėse ir bičių duonoje	Ne daugiau kaip 10 proc.
Mechaninės priemaišos (įskaitant ir vaško) bičių pikyje	Ne daugiau kaip 30 proc.
Sacharozė	Ne daugiau kaip 3 g/100 g
Laisvosios rūgštys	Ne daugiau kaip 40 miliekvivalentų kilograme

* - taikoma, jeigu medaus gamintojas etiketėje nori nurodyti botaninę medaus rūšį. Jeigu žiedadulkių tyrimas neatliekamas, bet norima nurodyti botaninį pavadinimą, tuomet leidžiama nurodyti tik kaip poliflorinį medų ir išėmimo laikotarpį.

11. Patalpoms džiovinti leidžiama naudoti oro sausintuvus, tačiau draudžiama naudoti medaus džiovinimo įrangą.

12. Draudžiama medų apdoroti aukštesnėje nei 50 °C temperatūroje.

13. Žiedadulkės (vienos dienos ėmimo) ir bičių duona turi būti išdžiovintos ne aukštesnėje kaip 40 °C temperatūroje.

14. NKP bitininkystės produktuose negali būti genetiškai modifikuotų augalų žiedadulkių.

IV SKYRIUS

PAPILDOMI REIKALAVIMAI NKP BITININKYSTĖS PRODUKTAMS ŽENKLINTI

ŽENKLU „KOKYBĖ“

15. Avilio korpusas turi būti pagamintas tik iš medienos.

16. NKP bitininkystės produktų laikymo tara turi būti pagaminta iš nerūdijančio plieno ir sandariai uždaroma.

17. Medus, žiedadulkių produktai, bičių duona ir bičių pienelis turi būti fasuojami į naujus, stiklinius, sandarius indus.

18. NKP bitininkystės produktų invertazės rodiklis turi būti ne mažiau kaip 64 tarptautiniai aktyvumo vienetai.

19. Drėgmės kiekis meduje (išskyrus viršių, grikių ir lipčiaus) – ne daugiau kaip 18 proc.

20. Drėgmės kiekis viršių, grikių ir lipčiaus meduje – ne daugiau kaip 19 proc.

**PAGAL NACIONALINĘ MAISTO KOKYBĖS SISTEMĄ PAGAMINTŲ
GRŪDŲ PRODUKTŲ, DUONOS, PYRAGO, MILTINĖS KONDITERIJOS KEPINIŲ IR
MAKARONŲ SPECIFIKACIJA**

**I SKYRIUS
BENDRIEJI REIKALAVIMAI**

1. Pagal nacionalinę maisto kokybės sistemą pagamintų grūdų produktų, duonos, pyrago kepinų, miltinės konditerijos gaminių ir makaronų specifikacija (toliau – specifikacija) taikoma ūkiams ir įmonėms (toliau – ūkio subjektas), auginantiesiems javus, perdirbantiems ir realizuojantiems grūdus, iš jų perdirbtus produktus (toliau – NKP grūdų produktai), taip pat duonai, pyragui, miltinės konditerijos kepinams ir makaronams, pagamintiems Taisyklių nustatyta tvarka, bei įstaigoms, atliekančioms sertifikavimą ir priežiūrą pagal Taisykles.

2. Specifikacija reglamentuoja minimalius pirminės grūdų gamybos, taip pat iš jų perdirbtų produktų ir duonos, pyrago, miltinės konditerijos gaminių ir makaronų gamybos reikalavimus ir kokybės rodiklius.

3. Ūkio subjektas privalo tvarkyti NKP grūdų produktų, duonos, pyrago, miltinės konditerijos gaminių ir makaronų pardavimo apskaitą, kurioje būtų nurodyti pagamintų ir parduotų NKP grūdų produktų, duonos, pyrago, miltinės konditerijos gaminių ir makaronų kiekiai, bei metinius duomenis teikti sertifikavimo įstaigai. Jei ūkio subjektas iš savo tvarkomos apskaitos dokumentų šių duomenų pateikti negali, jis pildo ir sertifikavimo įstaigai pateikia Taisyklių 10 priede nurodytą 2 lentelę „Pagal nacionalinę maisto kokybės sistemą pagamintų produktų apskaitos žurnalas“.

**II SKYRIUS
PIRMINĖS GRŪDŲ GAMYBOS REIKALAVIMAI**

4. Grūdininkystės ūkiuose draudžiama naudoti defoliantus ir (arba) desikantus.

5. Draudžiama naudoti genetiškai modifikuotą dauginamąją medžiagą. Šioje specifikacijoje vartojama GMO sąvoka yra apibrėžta Lietuvos Respublikos genetiškai modifikuotų organizmų įstatyme.

**III SKYRIUS
SPECIALIEJI NKP GRŪDŲ PRODUKTŲ REIKALAVIMAI**

6. NKP ženklų ženklinami produktai, turintys 80 proc. žaliavų iš teritorijos, apibrėžtos Taisyklių 7 punkte, kurioje produktas sertifikuojamas, ir yra pagaminti toje teritorijoje ir atitinka visus šios specifikacijos reikalavimus.

7. NKP grūdų produktams gaminti grūdai turi atitikti reikalavimus, nustatytus specifikacijos II skyriuje.

8. NKP grūdų produktams gaminti grūdai turi būti tinkamai paruošti: be jaučiamų pelėsių, kūlių, salyklo ir kitų pašalinių kvapų ir be vizualiai matomų skalsių, kūlėtų grūdų bei *Penicillium* ir (arba) kitų genčių grybų pažeistų grūdų (papilkėjusių, balkšvų, lengvų, susiraukšlėjusių, su oranžinėmis dėmėmis).

9. Draudžiama naudoti žaliavas, kurių sudėtyje yra, kurios susideda arba yra pagamintos iš GMO.

10. NKP grūdų produktams gaminti skirtuose grūduose (išskyrus kietuosius kviečius, avižas ir kukurūzus) didžiausia leistina deoksinivalenolio koncentracija – 1 150 µg/kg.

11. NKP grūdų produktų kokybė turi atitikti kokybės rodiklius, nurodytus 1 lentelėje.

1 lentelė. NKP grūdų produktų kokybės rodikliai.

Kokybės rodiklio pavadinimas		Reikšmė
Drėgmės kiekis, ne daugiau kaip, proc.	Miltai	14,5
	Kruopos, išskyrus avižines ir grikių	14
	Grikių kruopos	13
	Avižinės kruopos	12
	Dribsniai, išskyrus avižinius	14
	Avižiniai dribsniai	12
Kokybiškos kruopos, ne mažiau kaip, proc.	Miežinės, kvietinės, avižinės kruopos	99,2
	Perlinės kruopos	99,3
	Žirnių kruopos	99
	Grikių kruopos	99
Grūdinės priemaišos, ne daugiau kaip, proc.	Kruopos	2,8
	Dribsniai	3

IV SKYRIUS SPECIALIEJI NKP DUONOS, PYRAGO, MILTINĖS KONDITERIJOS GAMINIŲ IR MAKARONŲ REIKALAVIMAI

12. NKP duonos, pyrago, miltinės konditerijos gaminiai ir makaronai gali būti sertifikuojami ir ženklinami kaip NKP, jei jų gamyboje NKP produktai (pvz., NKP miltai, NKP kiaušiniai, NKP pienas ir kt.) arba pagal Ekologinio žemės ūkio taisyklės, patvirtintas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2000 m. gruodžio 28 d. įsakymu Nr. 375 „Dėl Ekologinio žemės ūkio taisyklių patvirtinimo“, sertifikuotos žaliavos sudaro ne mažiau kaip 50 proc. visų mišinio sudedamųjų dalių. Tai turi būti įrodyta dokumentais.

13. NKP duonos, pyrago bei miltinės konditerijos gaminių gamybai draudžiama naudoti:

13.1. žaliavas, gautas iš GMO, arba jei jų sudėtyje yra GMO;

13.2. kvapiąsias medžiagas (išskyrus natūralius kvapiųjų medžiagų pagrindus arba kvapiųjų medžiagų preparatus), maisto priedus (išskyrus emulsiklius, askorbo rūgštį, citrinų rūgštį, geriamąją sodą ar kepimo miltelius);

13.3. hidrintus ir iš dalies hidrintus augalinius riebalus;

13.4. alyvpalmių aliejų.

14. NKP makaronų gamybai draudžiama naudoti:

14.1. kvapiąsias medžiagas (išskyrus natūralius kvapiųjų medžiagų pagrindus arba kvapiųjų medžiagų preparatus), maisto priedus;

14.2. žaliavas, gautas iš GMO, arba jei jų sudėtyje yra GMO.

15. NKP makaronų kokybė turi atitikti kokybės rodiklius, nurodytus 2 lentelėje.

2 lentelė. NKP makaronų kokybės rodikliai

Kokybės rodiklio pavadinimas	Reikšmė
Drėgmės kiekis, ne daugiau kaip, proc.	12,5
Deoksinivalenolio (DON) ribinė vertė produkte	$\leq 700 \mu\text{g/kg}$

V SKYRIUS

PAPILDOMI REIKALAVIMAI GRŪDŲ PRODUKTAMS BEI DUONOS, PYRAGO, MILTINĖS KONDITERIJOS GAMINIAMS, MAKARONAMS ŽENKLINTI ŽENKLU „KOKYBĖ“

16. NKP grūdų produktams gaminti skirtuose grūduose (išskyrus kietuosius kviečius, avižas ir kukurūzus) didžiausia leistina deoksinivalenolio koncentracija – $1\,000 \mu\text{g/kg}$.

17. Miltuose drėgmės kiekis negali būti didesnis kaip 14 proc.

18. NKP duonos, pyrago, miltinės konditerijos gaminių ir makaronų gamybai ne mažiau kaip 70 proc. naudojamų sudedamųjų dalių turi būti sertifikuotos ženklu „Kokybė“ arba pagal Ekologinio žemės ūkio taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2000 m. gruodžio 28 d. įsakymu Nr. 375 „Dėl Ekologinio žemės ūkio taisyklių patvirtinimo“, ir tai turi būti įrodyta dokumentais.

19. Duonos ar pyrago kepiniai turi atitikti vieną ar kelis iš šių reikalavimų:

19.1. 100 g produkto turi būti ne mažiau kaip 5 g skaidulinių medžiagų;

19.2. 100 g produkto turi būti ne daugiau kaip 1,2 g valgomosios druskos;

19.3. 100 g produkto turi būti ne daugiau kaip 5 g cukrų.

20. Duonos saldumas gaunamas natūraliai, plikinio cukrinimo metu nenaudojant cukraus ar kitų saldinimo medžiagų (pvz., marmelado) priedų.

21. Miltinės konditerijos gaminiai turi atitikti vieną ar kelis iš šių reikalavimų:

21.1. 100 g produkto turi būti ne daugiau kaip 1 g valgomosios druskos;

21.2. 100 g produkto turi būti ne daugiau kaip 16 g cukrų.

22. Deoksinivalenolio ribinė vertė makaronuose negali viršyti 500 µg/kg.

PAGAL NACIONALINĘ MAISTO KOKYBĖS SISTEMĄ PAGAMINTOS MĖSOS IR JOS PUSGAMINIŲ BEI GAMINIŲ SPECIFIKACIJA

I SKYRIUS BENDRIEJI REIKALAVIMAI

1. Pagal nacionalinę maisto kokybės sistemą pagamintos mėsos ir jos pusgaminių bei gaminių specifikacija (toliau – specifikacija) taikoma fiziniams ir juridiniams asmenims, auginantiems, skerdžiantiems galvijus, kiaules ir (arba) avis (toliau – gyvuliai), atliekantiems skerdenų sudalijimą ir išpjaustymą bei tiekiantiems rinkai šviežią mėsą ir iš jos pagamintus pusgaminius ir mėsos gaminius Taisyklių nustatyta tvarka, bei sertifikavimo įstaigoms, atliekančioms sertifikavimą ir priežiūrą pagal Taisykles.

2. Specifikacija reglamentuoja minimalius gyvulių auginimo (laikymo ir jų priežiūros), skerdimo, skerdenų sudalijimo ir (arba) išpjaustymo, NKP mėsos ir jos pusgaminių, gaminių gamybos reikalavimus bei kokybės rodiklius.

3. Ūkyje, gaminančiame ir tiekiančiame rinkai NKP mėsą ir (ar) pusgaminius, ir (ar) mėsos gaminius, įprastiniu gamybos būdu auginami tokios pat rūšies gyvuliai turi būti laikomi atskiruose tvartuose nuo NKP mėsai auginamų gyvulių.

4. Ūkio subjektas privalo tvarkyti NKP mėsos ir (arba) mėsos pusgaminių ir (arba) mėsos gaminių pardavimo apskaitą, kurioje būtų nurodyti pagamintos ir parduotos arba supirktos NKP mėsos ir (arba) pagamintų ir parduotų NKP mėsos gaminių kiekiai, bei metinius duomenis teikti sertifikavimo įstaigai. Jei ūkio subjektas iš savo tvarkomos apskaitos dokumentų šių duomenų pateikti negali, jis pildo ir sertifikavimo įstaigai pateikia Taisyklių 10 priede nurodytą 2 lentelę „Pagal nacionalinę maisto kokybės sistemą pagamintų produktų apskaitos žurnalas“.

II SKYRIUS GYVULIŲ AUGINIMO SPECIALIEJI REIKALAVIMAI

5. NKP mėsos pusgaminiams ir gaminiams gaminti naudojama mėsa auginamų gyvulių, išskyrus bulius reproduktorius, paršavedes, kuilius reproduktorius, ėriavedes ir avinus reproduktorius.

6. Mėslo ir (ar) srutų skleidimo plotas, reikalingas vieno sutartinio gyvulio susidarančiam mėšlui ir srutomis paskleisti, kuris nustatytas Mėslo ir srutų tvarkymo aplinkosaugos reikalavimų aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio

ministro 2005 m. liepos 14 d. įsakymu Nr. D1-367/3D-342 „Dėl Mėslo ir srutų tvarkymo aplinkosaugos reikalavimų aprašo patvirtinimo“, priede, turi būti bent 10 proc. didesnis.

7. Ūkio subjektas, auginantis gyvulius, turi atitikti bent vieną iš šių kriterijų:

7.1. šiltuoju metų laikotarpiu kuo ilgiau, bet ne mažiau kaip 120 dienų per metus, galvijai ir avys turi būti laikomi lauke. Gyvuliai turi būti nuolat aprūpinti vandeniu, būtina sudaryti sąlygas pasislėpti pavėsyje;

7.2. turi būti įdiegęs technologijas, mažinančias šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD) emisijas: mėšlidės dengiamos tentais arba kitokios rūšies dangomis, skirtomis mėšlidėms uždengti, ir (ar) naudojama gerųjų bakterijų laistymo įranga, ir (ar) srutų rūgštinimo įranga, ir (ar) šildymo ir ventiliavimo sistemos (su rūko sistemomis, oro biofiltrais);

7.3. naudoti technologijas (bioreaktorius), skirtas mėšlo ir kitų ūkyje susidarančių gamybinių atliekų panaudojimui: komposto gamybą (aerobinis perdirbimas) arba biodujų gamybą.

8. Penimų kiaulių garde grindų plotas vienai penimai kiaulei turi būti ne mažiau kaip 10 proc. didesnis, nei nustatyta Kiaulių gerovės reikalavimuose, patvirtintuose Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2019 m. rugsėjo 20 d. įsakymu Nr. B1-687 „Dėl Kiaulių gerovės reikalavimų patvirtinimo“.

9. Gyvuliai turi būti šeriami visaverčiais pašarais, atitinkančiais jų amžių, rūšį bei paskirtį. Ne mažiau kaip 70 proc. pašarinių grūdų turi būti gauti trumposiomis grandinėmis (iš tos pačios teritorijos, kurioje vyksta visi NKP gamybos etapai) ir tai įrodyta dokumentais.

10. Gaminant pašarus, draudžiama naudoti gyvūninius produktus ir žaliavas, išskyrus pieną, pieno miltelius, nugriebtą pieną, nugriebto pieno miltelius, pasukas, pasukų miltelius, išrūgas, išrūgų miltelius, pieno baltymų koncentratą, kazeiną, kazeinatus ir laktozę. Įvairių rūšių augalinių aliejų galima įterpti ne daugiau kaip 4 proc. Šeriant kiaules galima naudoti žuvų miltus, išskyrus paskutinius 2 mėn. iki skerdimą.

11. Ganiavos laikotarpiu žalieji pašarai galvijams ir avims turi sudaryti ne mažiau kaip 80 proc., o kombinuotieji pašarai – ne daugiau kaip 20 proc. raciono energinės vertės.

12. Gyvulių gydymas ir ligų prevencija. Antibiotikai gyvuliams gali būti duodami tik gydymo ar infekcijų kontrolės tikslais, tik paskyrus veterinarijos gydytojui, ir juos naudojant tikslingai (tinkama vaisto dozė, racionalus vartojimo būdas) bei tvarkant veterinarinės medicinos produktų ir vaistinių pašarų, išgytų pagal veterinarijos gydytojų receptus ir sunaudotų maistiniams gyvūnams, apskaitos žurnalą, vadovaujantis Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2003 m. balandžio 18 d. įsakymu Nr. B1-390 „Dėl veterinarinės medicinos produktų ir vaistinių pašarų, naudojamų maistiniams gyvūnams, apskaitos ir naudojimo kontrolės“.

13. Gyvulių auginimo trukmė:

13.1. kiaulių – ne trumpesnė nei 5 mėn.;

13.2. galvijų, išskyrus karves – ne ilgesnė nei 24 mėn.;

13.3. ėriukų – ne trumpesnė nei 6 mėn.;

13.4. avių – ne ilgesnė nei 24 mėn.

III SKYRIUS

GYVULIŲ SKERDIMO IR MĖSOS ŽALIAVOS SPECIALIEJI REIKALAVIMAI

14. Veterinarijos gydytojas patikrina atvežtų skersti gyvulių sveikatos būklės dokumentus, tapatybę, apžiūri gyvulius ir išduoda leidimą skersti.

15. Apsvaigintiems gyvuliams turi būti nedelsiant nuleidžiamas kraujas.

16. Po skerdimo gyvulių skerdenos turi būti atšaldomos iki ne aukštesnės kaip +7°C skerdenų vidinės temperatūros.

17. Atšaldytos mėsos pH praėjus 24 val. po skerdimo turi būti 5,6–6,2.

18. Skerdenos ir skerdenų dalys turi atitikti šiuos reikalavimus:

18.1. galvijų:

18.1.1. pagal skerdenos profilių, ypač jos pagrindinių dalių (šlaunų, nugaros, menčių), išsivystymą atitinka E, U, R arba O raumeningumo klasę; ir

18.1.2. pagal riebalinį sluoksnį atitinka 2 arba 3 riebumo klasę;

18.2. kiaulių pagal raumeningumą atitinka S, E ar U raumeningumo klasę.

19. Rinkai tiekama šviežia brandinta jautiena turi būti brandinta ne trumpiau kaip 15 parų, šviežia brandinta aviena – ne trumpiau kaip 7 paras.

IV SKYRIUS

NKP MĖSOS PUSGAMINIŲ GAMYBOS SPECIALIEJI REIKALAVIMAI

20. NKP mėsos pusgaminių gamyboje žaliavos, sertifikuotos pagal Taisykles arba pagal Ekologinio žemės ūkio taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2000 m. gruodžio 28 d. įsakymu Nr. 375 „Dėl Ekologinio žemės ūkio taisyklių patvirtinimo“ (toliau – ekologinio ūkio taisyklės), turi sudaryti ne mažiau kaip 70 proc. ir tai turi būti įrodyta dokumentais.

21. NKP mėsos pusgaminių gamyboje negali būti naudojamos šios sudedamosios dalys:

21.1. mechanškai atskirta mėsa, net jeigu ir atitinka smulkintai mėsai nustatytus mikrobiologinius kriterijus;

21.2. užpildai ir baltyminiai mėsos pakaitalai;

21.3. maisto priedai: nitritai ir nitratai (pusgaminiams, skirtiems kepti ar tiekiamų rinkai su kepimą, kaip apdorojimo būdą, apibūdinančiais žodžiais, piešiniais bei grafiniais ženklais), aromato ir skonio stiprikliai, dažikliai;

21.4. žaliavos, kurių sudėtyje yra, kurios susideda arba yra pagamintos iš GMO. Šioje specifikacijoje vartojama GMO sąvoka yra apibrėžta Lietuvos Respublikos genetiškai modifikuotų organizmų įstatyme.

V SKYRIUS

NKP MĖSOS GAMINIŲ GAMYBOS SPECIALIEJI REIKALAVIMAI

22. NKP mėsos gaminių gamyboje žaliavos, sertifikuotos pagal Taisyklės arba pagal ekologinio ūkio taisyklės, turi sudaryti ne mažiau kaip 70 proc. ir tai turi būti įrodyta dokumentais.

23. NKP mėsos gaminiai turi atitikti ne žemesnius kaip Mėsos gaminių techninio reglamento, patvirtinto Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2015 m. vasario 9 d. įsakymu Nr. 3D-78 „Dėl Mėsos gaminių techninio reglamento patvirtinimo ir žemės ūkio ministro 2003 m. gruodžio 29 d. įsakymo Nr. 3D-560 pripažinimo netekusiu galios“, nustatytus aukščiausios rūšies mėsos gaminių kokybės reikalavimus.

24. NKP mėsos gaminių sudėtyje negali būti aromato ir skonio stipriklių, dažiklių.

25. Draudžiama naudoti žaliavas, kurių sudėtyje yra, kurios susideda arba yra pagamintos iš GMO.

VI SKYRIUS

PAPILDOMI REIKALAVIMAI PRODUKTAMS ŽENKLINTI ŽENKLU „KOKYBĖ“

26. Ūkio subjektas turi užtikrinti vienos iš šių sąlygų įvykdymą:

26.1. šiltuoju metų laikotarpiu kuo ilgiau, bet ne trumpiau kaip 120 dienų per metus, galvijai ir avys turi būti laikomi lauke. Gyvuliai turi būti nuolat aprūpinami vandeniu, būtina sudaryti sąlygas pasislėpti pavėsyje; arba

26.2. tvarte laikomi galvijai turi būti ne trumpiau kaip 120 dienų per metus išleidžiami į atvirą erdvę (mocio aikštes (diendaržius), ganyklas) ir jiems teikiama šviežiai nupjauta žolė pašarui.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-224](#), 2023-04-05, paskelbta TAR 2023-04-05, i. k. 2023-06543

27. Gyvulių gydymas ir ligų prevencija. Po gydymo veterinariniais vaistais, išlaukos laikotarpis iki skerdimo turi būti bent 2/3 ilgesnis už nustatytą tam preparatui, bet ne mažiau kaip 10 dienų iki skerdimo gyvuliai negali būti gydomi veterinariniais vaistais.

28. NKP mėsos pusgaminių ir gaminių sudėtyje negali būti sausų mėsos baltymų produktų.

29. NKP mėsos pusgaminių ir gaminių gamyboje konservanto nitrito leidžiama dėti ne daugiau kaip 3/4 teisės aktuose konkreitiems mėsos gaminiams nustatyto kiekio.

30. NKP mėsos pusgaminių ir gaminių gamybai ne mažiau kaip 70 proc. naudojamų mėsos kilmės sudedamųjų dalių turi būti sertifikuotos ženklu „Kokybė“ arba pagal ekologinio ūkio taisyklės ir tai turi būti įrodyta dokumentais.

31. Gaminant NKP mēšos gaminius, naudojami ilgalaikio mēšos sūdyimo, brandinimo, vytinimo būdai, rūkymui naudojamos tik cheminėmis medžiagomis neapdorotos natūralios medžiagos (malkos, pjuvenos).

PAGAL NACIONALINĘ MAISTO KOKYBĖS SISTEMĄ PAGAMINTOS PAUKŠTIENOS, JOS PUSGAMINIŲ, GAMINIŲ IR KULINARINIŲ GAMINIŲ SPECIFIKACIJA

I SKYRIUS BENDRIEJI REIKALAVIMAI

1. Pagal nacionalinę maisto kokybės sistemą pagamintos paukštienos, jos pusgaminių, gaminių ir kulinarinių gaminių specifikacija (toliau – specifikacija) taikoma fiziniams ir juridiniams asmenims, auginantiems, skerdžiantiems paukščius (vištas, antis, žąsis, kalakutus, perlines vištas, putpeles ir kitus paukščius) (toliau – paukščiai), atliekantiems paukščių skerdenėlių išpjaustymą ir pakavimą ir tiekiantiems rinkai paukščių skerdenėles ir jų dalis, paukštienos pusgaminius, gaminius ir kulinarinius gaminius Taisyklių nustatyta tvarka, bei sertifikavimo įstaigoms, atliekančioms sertifikavimą ir priežiūrą pagal Taisykles.

2. Viso gamybos proceso metu turi būti užtikrinamas atsekamumas: nuo į ūkį atvežtų ne vyresnių kaip 3 dienų paukščiukų iki pagamintų galutinių produktų bei šiems produktams gaminti panaudotų žaliavų.

3. Pagal NKP sistemą auginami paukščiai turi būti laikomi atskirose paukštidėse nuo įprastinei gamybai auginamų paukščių.

4. Ūkio subjektas privalo tvarkyti NKP paukštienos ir jos gaminių pardavimo apskaitą, kurioje būtų nurodyti užaugintos ir parduotos arba supirktos NKP paukštienos ir (arba) pagamintų ir parduotų NKP paukštienos pusgaminių, gaminių ir kulinarinių gaminių kiekiai, bei metinius duomenis teikti sertifikavimo įstaigai. Jei ūkio subjektas iš savo tvarkomos apskaitos dokumentų šių duomenų pateikti negali, jis pildo ir sertifikavimo įstaigai pateikia Taisyklių 10 priede nurodytą 2 lentelę „Pagal nacionalinę maisto kokybės sistemą pagamintų produktų apskaitos žurnalas“.

II SKYRIUS PAUKŠČIŲ AUGINIMO SPECIALIEJI REIKALAVIMAI

5. NKP produktams gaminti auginamos mėsos gamybai skirtos paukščių veislės.

6. Paukštidėje turi būti įrengta ventiliacija ir natūralus, ir (arba) dirbtinis apšvietimas, sudarant sąlygas paukščiams pailsėti be dirbtinio apšvietimo naktinio poilsio metu mažiausiai aštuonias valandas iš eilės.

7. Kraikas paukštidėje turi būti sausas ir purus, 3–5 cm gylio.

8. Reikalavimai lesalams:

8.1. per visą auginimo laikotarpį lesale grūdai turi sudaryti ne mažiau kaip 65 proc. lesalo

formulės ir ne daugiau kaip 15 proc. šalutinių grūdų produktų. Riebalų kiekis lesalų sudėtyje per visą auginimo laikotarpį negali viršyti 6 proc.;

8.2. draudžiama lesalų gamybai naudoti gyvūninius produktus ir žaliavas, išskyrus pieną ir jo produktus, kiaušinius ir jų gaminius.

9. Paukščiai turi būti užauginti nenaudojant antibiotikų. Gamintojas privalo būti parengęs paukščių auginimo be antibiotikų programą, aprašančią veiksmus paukščių sveikatingumui užtikrinti, suderinti su kompetentinga institucija, Valstybine maisto ir veterinarijos tarnyba paukštienos ženklinimą „Užauginta be antibiotikų“ ir taip paženklintą paukštieną tiekti rinkai.

10. Sanitarinės pertraukos tarp skirtingų paukščių pulkų auginimo turi būti ne trumpesnės kaip 10 dienų po paukščių išvežimo atliktos pastatų, patalpų, įrenginių, inventoriaus ir indų dezinfekcijos.

III SKYRIUS

PAUKŠČIŲ SKERDIMO IR MĖSOS ŽALIAVOS SPECIALIEJI REIKALAVIMAI

11. Skerdenėlių atšaldymas negali būti atliekamas panardinant jas į vandenį. Skerdenėlių atšaldymas ore arba pučiant orą turi trukti nuo 2 val. iki 6 val. atsižvelgiant į šaldymo įrangą iki tol, kol skerdenėlės viduje temperatūra pasiekia nuo +4 °C iki –2 °C.

12. Paukščių skerdenėlės ir jų dalys turi atitikti A klasės reikalavimus:

12.1. jos turi būti gero raumeningumo. Mėsa turi būti minkšta, krūtinėlė – gerai išsivysčiusi, plati, ilga ir mėsinga, kulšėlės – mėsingos. Viščiukų, ančiukų ir kalakutų krūtinėlių, nugarėlių ir šlaunelių riebalų sluoksnis turi būti plonas ir vientisas. Gaidžių, vištų, ančių ir žąsiukų riebalų sluoksnis gali būti storesnis. Visą žąsies skerdenėlę dengiantis riebalų sluoksnis turi būti nuo vidutiniško iki storo;

12.2. ant krūtinėlės, kulšelių, uodegos, pėdų sąnarių ir sparnelių plongalių gali būti likusios kelios mažos plunksnelės, padaigos ir pūkeliai. Jų gali būti likę ir ant vištų (arba gaidžių), ančių, kalakutų ir žąsų kitų skerdenėlės dalių;

12.3. išskyrus krūtinėlę ir kulšeles, leidžiami kai kurie maži ir sunkiai pastebimi sužalojimai, sumušimai bei spalvos pakitimai. Sparneliai gali būti be plongalių. Sparnelių plongaliai ir folikulas gali būti truputį paraudę;

12.4. užšaldyta ir greitai užšaldyta paukštiena neturi turėti jokių nušalimo pėdsakų, išskyrus mažas ir sunkiai pastebimas atsitiktines nušalimo žymes, bet ne ant krūtinėlės ir kulšelių.

13. Paukštienos skerdenėlėje ir jos dalyse negalimas joks *Salmonella* spp. serotipas.

14. Laboratorinių tyrimų dažnumas turi būti numatytas įmonių savikontrolės programose atsižvelgiant į gamybos kiekius ir apimtis.

IV SKYRIUS

NKP PAUKŠTIENOS PUSGAMINIŲ GAMYBOS SPECIALIEJI REIKALAVIMAI

15. NKP paukštienos pusgaminių gamyboje mėsos žaliavos, sertifikuotos pagal Taisykles arba pagal Ekologinio žemės ūkio taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2000 m. gruodžio 28 d. įsakymu Nr. 375 „Dėl Ekologinio žemės ūkio taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Ekologinio ūkio taisyklės), turi sudaryti ne mažiau kaip 70 proc. ir tai turi būti įrodyta dokumentais.

16. NKP paukštienos pusgaminių gamyboje negali būti naudojamos šios sudedamosios dalys:

16.1. mechanškai atskirta mėsa, net jeigu ir atitinka smulkintai mėsai nustatytus mikrobiologinius kriterijus;

16.2. užpildai ir baltyminiai mėsos pakaitalai;

16.3. maisto priedai: nitritai ir nitratai (pusgaminiams, skirtiems kepti ar tiekiamiems rinkai su kepimą, kaip apdorojimo būdą, apibūdinančiais žodžiais, piešiniais bei grafiniais ženklais), aromato ir skonio stiprikliai, dažikliai;

16.4. sudėtinės dalys, kurių sudėtyje yra, kurios susideda arba yra pagamintos iš GMO. Šioje specifikacijoje vartojama GMO sąvoka yra apibrėžta Lietuvos Respublikos genetiškai modifikuotų organizmų įstatyme.

V SKYRIUS

NKP PAUKŠTIENOS GAMINIŲ GAMYBOS SPECIALIEJI REIKALAVIMAI

17. NKP paukštienos gaminių gamyboje mėsos žaliavos, sertifikuotos pagal Taisykles arba pagal Ekologinio ūkio taisyklės, turi sudaryti ne mažiau kaip 70 proc. ir tai turi būti įrodyta dokumentais.

18. NKP paukštienos gaminiai turi atitikti ne žemesnius kaip Mėsos gaminių techninio reglamento, patvirtinto Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2015 m. vasario 9 d. įsakymu Nr. 3D-78 „Dėl Mėsos gaminių techninio reglamento patvirtinimo ir žemės ūkio ministro 2003 m. gruodžio 29 d. įsakymo Nr. 3D-560 pripažinimo netekusiu galios“, nustatytus aukščiausios rūšies mėsos gaminių kokybės reikalavimus.

19. NKP paukštienos gaminių sudėtyje negali būti aromato ir skonio stipriklių, dažiklių.

20. Draudžiama naudoti sudėtines dalis, kurių sudėtyje yra, kurios susideda arba yra pagamintos iš GMO.

VI SKYRIUS

NKP PAUKŠTIENOS KULINARINIŲ GAMINIŲ GAMYBOS SPECIALIEJI REIKALAVIMAI

21. NKP paukštienos kulinarinių gaminių gamyboje mėsos žaliavos, sertifikuotos pagal Taisyklės arba pagal Ekologinio ūkio taisyklės, turi sudaryti ne mažiau kaip 70 proc. ir tai turi būti įrodyta dokumentais.

22. Paukštienos kulinarinių gaminių gamyboje negali būti naudojama mechaniškai atskirta mėsa, net jeigu ir atitinka smulkintai mėsai nustatytus mikrobiologinius kriterijus.

23. NKP paukštienos kulinarinių gaminių sudėtyje negali būti aromato ir skonio stipriklių, dažiklių.

24. Draudžiama naudoti sudėtinės dalis, kurių sudėtyje yra, kurios susideda arba yra pagamintos iš GMO.

VII SKYRIUS

PAPILDOMI REIKALAVIMAI ŠVIEŽIAI PAUKŠTIENAI, PAUKŠTIENOS PUSGAMINIAMS, GAMINIAMS IR MĖSOS GAMINIAMS ŽENKLINTI ŽENKLU „KOKYBĖ“

25. Turi būti taikomas ekstensyvus paukščių auginimo patalpose (tvartuose) būdas:

25.1. kai paukščių skaičius 1 m² grindų plote neviršija šių skaičių:

- viščiukams, gaidžiukams ir kaplūnams 15 paukščių, bet ne daugiau kaip 25 kg gyvojo svorio;
- antims, perlinėms vištoms, kalakutams 25 kg gyvojo svorio;
- žąsims 15 kg gyvojo svorio;

25.2. paukščių amžius skerdžiant:

- viščiukų 56 dienos ir daugiau;
- kalakutų 70 dienų ir daugiau;
- žąsų 112 dienų ir daugiau;
- Pekino ančių 49 dienos ir daugiau;
- muskusinių ančių 70 dienų ir daugiau patelių, 84 dienos ir daugiau – patinų;
- mulardinių ančių patelių 65 dienos ir daugiau;
- perlinių vištų (patarškų) 82 dienos ir daugiau;
- jaunų žąsų (žasiukų) 60 dienų ir daugiau, gaidžiukų 90 dienų ir daugiau, kaplūnų 140 dienų ir daugiau.

26. Reikalavimai lesalams – per visą auginimo laikotarpį lesale grūdai turi sudaryti ne mažiau kaip 70 proc. lesalo formulės ir ne daugiau kaip 15 proc. šalutinių grūdų produktų. Riebalų kiekis lesalų sudėtyje per visą auginimo laikotarpį negali viršyti 6 proc.

27. NKP paukštienos pusgaminių, gaminių, kulinarinių gaminių sudėtyje negali būti sausų mėsos baltymų produktų.

28. NKP paukštienos pusgaminių ir gaminių gamyboje konservanto nitrato leidžiama dėti ne daugiau kaip 3/4 teisės aktuose konkreitiems mėsos gaminiams nustatyto kiekio.

29. NKP paukštienos pusgaminių, gaminių ir kulinarinių gaminių gamyboje naudojamos mėsos žaliavos, sertifikuotos ženklu „Kokybė“ arba pagal ekologinio ūkio taisykles, turi sudaryti ne mažiau kaip 70 proc. ir tai turi būti įrodyta dokumentais.

30. Gaminant NKP mėsos gaminius, naudojami ilgalaikio mėsos sūdymo, brandinimo, vytinimo būdai, rūkymui naudojamos tik cheminėmis medžiagomis neapdorotos natūralios medžiagos (malkos, pjuvenos).

PAGAL NACIONALINĘ MAISTO KOKYBĖS SISTEMĄ PAGAMINTO PIENO IR PIENO GAMINIŲ SPECIFIKACIJA

I SKYRIUS BENDRIEJI REIKALAVIMAI

1. Pagal nacionalinę maisto kokybės sistemą pagaminto pieno ir pieno gaminių specifikacija (toliau – specifikacija) taikoma ūkio subjektams:

1.1. laikantiems pienines karves ir (ar) avis, ir (ar) ožkas (toliau – gyvuliai), įregistruotas Ūkinių gyvūnų registre, gaminantiems ir tiekiantiems pieną rinkai pagal Taisykles ir (ar);

1.2. vykdančioms pieno perdirbimo veiklą (registruotiems kaip pieno perdirbimo įmonė arba mažais kiekiais gaminamų produktų tiekėjas, vadovaujantis Gyvūninio maisto tvarkymo subjektų veterinarinio patvirtinimo ir registravimo tvarkos aprašu, patvirtintu Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2005 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. B1-738 „Dėl Gyvūninio maisto tvarkymo subjektų veterinarinio patvirtinimo ir registravimo tvarkos aprašo patvirtinimo“), ir gaminantiems pieno gaminius pagal Taisykles;

1.3. įstaigoms, atliekančioms sertifikavimą ir priežiūrą pagal Taisykles.

2. Specifikacija reglamentuoja žalio karvių ir (ar) avių, ir (ar) ožkų pieno (toliau – NKP pienas) gamybos, tiekimo rinkai ir perdirbimo reikalavimus.

3. Ūkyje, gaminančiame ir tiekiančiame rinkai NKP pieną ir (ar) NKP gaminius, įprastinės gamybos būdu gali būti auginami ir laikomi tik kitų rūšių nei pagal NKP sistemą pagamintai produkcijai skirti melžiami gyvuliai.

4. Ūkio subjektas privalo tvarkyti NKP pieno gamybos ir gaminių pardavimo apskaitą, kurioje būtų nurodyti primelžto ir parduoto arba supirkto NKP žalio pieno ir (arba) pagamintų ir parduotų NKP pieno gaminių kiekiai, bei metinius duomenis teikti sertifikavimo įstaigai. Jei ūkio subjektas iš savo tvarkomos apskaitos dokumentų šių duomenų pateikti negali, jis pildo ir sertifikavimo įstaigai pateikia Taisyklių 10 priede nurodytą 2 lentelę „Pagal nacionalinę maisto kokybės sistemą pagamintų produktų apskaitos žurnalas“.

II SKYRIUS NKP PIENO GAMYBOS IR PERDIRBIMO SPECIALIEJI REIKALAVIMAI

5. Ūkio subjektas, gaminantis pieną, turi atitikti bent vieną iš šių kriterijų:

5.1. šiltuoju metų laikotarpiu kuo ilgiau, bet ne mažiau kaip 120 dienų per metus, gyvuliai turi būti ganomi lauke. Gyvuliai turi būti nuolat aprūpinti vandeniu, būtina sudaryti sąlygas pasislėpti pavėsyje;

5.2. turi būti įdiegęs technologijas, mažinančias šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD) emisijas: mėšlidės dengiamos tentais arba kitokios rūšies dangomis, skirtomis mėšlidėms uždengti, ir (ar) naudojama gerųjų bakterijų laistymo įranga, ir (ar) srutų rūgštinimo įranga, ir (ar) šildymo ir ventiliavimo sistemos (su rūko sistemomis, su oro biofiltrais);

5.3. naudoti technologijas (bioreaktorius), skirtas mėšlo ir kitų ūkyje susidarančių gamybinių atliekų panaudojimui: komposto gamybą (aerobinis perdirbimas) arba biodujų gamybą.

6. Bent 50 proc. sausosios medžiagos, įeinančios į gyvulių dienos racioną, turi sudaryti stambūs pašaras, žali arba džiovinti pašariniai augalai arba silosai. Ankstyvosios laktacijos metu ne daugiau kaip trims mėnesiams šią dalį leidžiama sumažinti iki 45 proc.

7. Antibiotikai gyvūnams gali būti duodami tik gydymo ar infekcijų kontrolės tikslais, tik paskyrus veterinarijos gydytojui, ir juos naudojant tikslingai (tinkama vaisto dozė, racionalus vartojimo būdas) bei tvarkant veterinarinės medicinos produktų ir vaistinių pašarų, įsigytų pagal veterinarijos gydytojų receptus ir sunaudotų maistiniams gyvūnams, apskaitos žurnalą, vadovaujantis Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2003 m. balandžio 18 d. įsakymu Nr. B1-390 „Dėl veterinarinės medicinos produktų ir vaistinių pašarų, naudojamų maistiniams gyvūnams, apskaitos ir naudojimo kontrolės“.

8. Mėšlo ir (ar) srutų skleidimo plotas, reikalingas vieno sutartinio gyvulio susidarančiam mėšlui ir srutomis paskleisti, kuris nustatytas Mėšlo ir srutų tvarkymo aplinkosaugos reikalavimų aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2005 m. liepos 14 d. įsakymu Nr. D1-367/3D-342 „Dėl Mėšlo ir srutų tvarkymo aplinkosaugos reikalavimų aprašo patvirtinimo“, priede, turi būti bent 10 proc. didesnis.

9. NKP pieno gaminių gamybai taikomi šie reikalavimai:

9.1. NKP pieno gaminių gamybai ne mažiau kaip 70 proc. naudojamų pieno kilmės sudedamųjų dalių, iš jų ir žalio pieno, turi būti pagaminta pagal Taisyklės arba pagal Ekologinio žemės ūkio taisyklės, patvirtintas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2000 m. gruodžio 28 d. įsakymu Nr. 375 „Dėl Ekologinio žemės ūkio taisyklių patvirtinimo“, ir tai turi būti įrodyta dokumentais;

9.2. sudedamosios pieno dalys (riebalai ir baltymai) negali būti keičiamos ne pieno kilmės sudedamosiomis dalimis;

9.3. NKP gaminių gamybai gali būti naudojamos ne pieno kilmės sudedamosios dalys, kurios yra pagamintos nesilaikant Taisyklių, jei jos nekeičia pieno riebalų ir baltymų;

9.4. negali būti naudojamos žaliavos, kurių sudėtyje yra arba yra pagamintos iš GMO. Šioje specifikacijoje vartojama genetiškai modifikuotų organizmų sąvoka yra apibrėžta Lietuvos Respublikos genetiškai modifikuotų organizmų įstatyme;

9.5. sūrio gamyboje negali būti naudojami nitratai (NaNO_3 arba KNO_3).

III SKYRIUS

PAPILDOMI REIKALAVIMAI PRODUKTAMS ŽENKLINTI ŽENKLU „KOKYBĖ“

10. Ūkio subjektas turi užtikrinti vienos iš šių sąlygų įvykdymą:

10.1. šiltuoju metų laikotarpiu kuo ilgiau, bet ne trumpiau kaip 120 dienų per metus, gyvuliai turi būti ganomi lauke. Gyvuliai turi būti nuolat aprūpinami vandeniu, būtina sudaryti sąlygas pasislėpti pavėsyje; arba

10.2. tvarte laikomi gyvuliai turi būti ne trumpiau kaip 120 dienų per metus išleidžiami į atvirą erdvę (mocio aikštes (diendaržius), ganyklas) ir jiems teikiama šviežiai nupjauta žolė pašarui.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-224](#), 2023-04-05, paskelbta TAR 2023-04-05, i. k. 2023-06543

11. Po gyvulių gydymo sintetiniais medikamentais ir cheminiais preparatais išlaukos laikotarpiai turi būti 2/3 (skaičių apvalinant sveikąja paros dalimi) ilgesni už nustatytuosius tam preparatui.

12. Be reikalavimų, nurodytų Taisyklių 9.2–9.5 papunkčiuose, gaminant NKP pieno gaminius, kurie ženklinami ženklu „Kokybė“, taikomi šie reikalavimai:

12.1. NKP pieno gaminių gamybai ne mažiau kaip 70 proc. naudojamų pieno kilmės sudedamųjų dalių, iš jų ir žalio pieno, turi būti sertifikuotos ženklu „Kokybė“ arba pagal Ekologinio žemės ūkio taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2000 m. gruodžio 28 d. įsakymu Nr. 375 „Dėl Ekologinio žemės ūkio taisyklių patvirtinimo“, ir tai turi būti įrodyta dokumentais;

12.2. negali būti pakartotinai pienas pasterizuojamas;

12.3. rauginti pieno produktai po rauginimo neturi būti termiškai apdorojami;

12.4. negali būti naudojami saldikliai, dažikliai, kvapiosios medžiagos, išskyrus natūralius kvapiųjų medžiagų pagrindus arba kvapiųjų medžiagų preparatus.

PAGAL NACIONALINĘ MAISTO KOKYBĖS SISTEMĄ UŽAUGINTŲ ŠVIEŽIŲ VAISIŲ IR DARŽOVIŲ, TAIP PAT JŲ PERDIRBTŲ PRODUKTŲ SPECIFIKACIJA

I SKYRIUS BENDRIEJI REIKALAVIMAI

1. Pagal nacionalinę maisto kokybės sistemą užaugintų šviežių vaisių ir daržovių, taip pat jų perdirbtų produktų specifikacija (toliau – specifikacija) taikoma fiziniams ir juridiniams asmenims, auginantiems ir (arba) perdirbantiems vaisius ir (arba) daržoves, įskaitant bulves ir prieskoninius augalus, Taisyklių nustatyta tvarka, bei įstaigoms, atliekančioms sertifikavimą ir priežiūrą pagal Taisykles.

2. Specifikacija reglamentuoja minimalius pagal specifikacijos reikalavimus užaugintų vaisių ir (arba) daržovių (toliau – NKP vaisiai ir (arba) daržovės) pirminės gamybos bei NKP vaisių ir (arba) daržovių perdirbimo reikalavimus bei kokybės rodiklius.

3. Augintojas ir (arba) perdirbėjas pildo ir sertifikavimo įstaigai pateikia Taisyklių 10 priede nurodytą 3 lentelę „Pagal nacionalinę maisto kokybės sistemą auginamų vaisių ir (arba) daržovių lauko kortelė (atviro grunto sistemos)“ ir (arba) 4 lentelę „Pagal nacionalinę maisto kokybės sistemą auginamų vaisių ir (arba) daržovių lauko kortelė (uždaro grunto sistemos)“. Ūkio subjektas privalo tvarkyti NKP vaisių ir (arba) daržovių gamybos ir perdirbtų NKP vaisių ir (arba) daržovių produktų pardavimo apskaitą, kurioje būtų nurodyti užaugintų ir realizuotų NKP vaisių ir (arba) daržovių ir (arba) pagamintų ir parduotų perdirbtų NKP vaisių ir (arba) daržovių produktų kiekiai, bei metinius duomenis teikti sertifikavimo įstaigai. Jei ūkio subjektas iš savo tvarkomos apskaitos dokumentų šių duomenų pateikti negali, jis pildo ir sertifikavimo įstaigai pateikia Taisyklių 10 priede nurodytą 2 lentelę „Pagal nacionalinę maisto kokybės sistemą pagamintų produktų apskaitos žurnalas“.

II SKYRIUS AUGINIMO ATVIRAME GRUNTE PIRMINĖS GAMYBOS SPECIALIEJI REIKALAVIMAI

4. Daržininkystės ūkiuose galima naudoti tik savo ūkyje išaugintą arba įsigytą sertifikuotą dauginamąją medžiagą. Auginant bulves privaloma bent 30 proc. pasėlių auginti naudojant bulvių sertifikuotą dauginamąją medžiagą, o likusiems bulvių pasėliams galima naudoti sertifikuotą arba savo ūkyje išaugintą dauginamąją medžiagą.

5. Draudžiama naudoti genetiškai modifikuotą dauginamąją medžiagą. Šioje specifikacijoje vartojama GMO sąvoka yra apibrėžta Lietuvos Respublikos genetiškai modifikuotų organizmų įstatyme.

6. Negali būti naudojamos cheminės derliaus ilgaamžiškumo didinimo priemonės, išskyrus apsauginės atmosferos (CO_2 , O_2 , N_2) naudojimą saugant derlių kontroliuojamos atmosferos saugyklose arba pakavimo metu ir eteno dujas, skirtas vaisiams ir daržovėms nokinti.

7. Siekiant išsaugoti maistingumą, lapinės, ankstyvosios daržovės ir greitai gendantys NKP vaisiai ir (arba) daržovės turi būti patiekti prekybos įmonėms (vietoms) ne vėliau kaip kitą parą po derliaus nuėmimo. NKP vaisiai ir (arba) daržovės, kurie yra laikomi saugyklose, prekybos įmonėms (vietoms) po prekinio paruošimo gali būti tiekiami tik švieži, neapvytę.

8. NKP vaisių ir (ar) daržovių apsaugai panaudojus augalų apsaugos produktus, nuimti derlių ir tiekti rinkai NKP galima tik praėjus ne mažiau kaip 1,5 karto ilgesniam laikotarpiui, nei augalų apsaugos produktų techninėje dokumentacijoje numatytas išlaukos laikotarpis, reikalingas jiems suskilti.

III SKYRIUS AUGINIMO UŽDARAME GRUNTE PIRMINĖS GAMYBOS SPECIALIEJI REIKALAVIMAI

9. Uždarame grunte auginant NKP vaisius ir (ar) daržoves privaloma laikytis šios specifikacijos 4–8 punktuose nustatytų reikalavimų.

10. Substratams gaminti naudojamos natūralios medžiagos. Šiltnamiuose gali būti naudojami mineraliniai substratai.

11. Substratų sterilizacijai naudojamos natūralios priemonės (garai, organinės rūgštys ir kt.), o sintetinės cheminės priemonės – tik išimtiniais atvejais, kai natūralios priemonės neveiksmingos.

12. Šiltnamiuose kovai su augalų ligomis ir kenkėjais naudojami natūralūs biopreparatai.

IV SKYRIUS PERDIRBIMO SPECIALIEJI REIKALAVIMAI

13. Perdirbti produktai gali būti sertifikuojami ir ženklinami kaip NKP, jei gamyboje panaudota ne mažiau kaip 80 proc. pagal Taisykles arba pagal Ekologinio žemės ūkio taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2000 m. gruodžio 28 d. įsakymu Nr. 375 „Dėl Ekologinio žemės ūkio taisyklių patvirtinimo“, sertifikuotų žaliavų. Tai turi būti įrodyta dokumentais.

14. Perdirbtų produktų gamybai draudžiama naudoti:

14.1. kvapiąsias medžiagas, maisto fermentus ir maisto priedus (išskyrus citrinų rūgštį, natrio benzoatą ir kalio sorbatą);

14.2. gliukozės ir invertuotojo cukraus sirupus;

14.3. genetiškai modifikuotas žaliavas arba tas, kurių sudėtyje yra GMO.

V SKYRIUS

PAPILDOMI REIKALAVIMAI PRODUKCIJAI ŽENKLINTI ŽENKLU „KOKYBĖ“

15. Mikroelementinės trąšos gali būti naudojamos tik tais atvejais, kai vadovaujantis moksliskai pagrįstomis auginimo technologijomis, rekomendacijomis ir (arba) laboratorinių tyrimų rezultatais įrodyta, kad dirvožemyje ar augalų lapuose tų mikroelementų nepakanka.

16. Daržininkystės ūkiuose laikantis kiekvienai rūšiai reikalingos fitosanitarinės pertraukos turi būti sudarytas sėjomainos planas ir jo laikomasi.

17. Dirvožemis turi būti dezinfekuojamas tik natūraliomis priemonėmis.

18. NKP vaisiams ir (ar) daržovėms tręšti ir kompostui gaminti negali būti naudojamas nutekamųjų vandenų dumblas.

19. Kiekvienais metais, jei auginami NKP tręšiami, vadovaujantis dirvožemio ir (arba) augalo laboratoriniais tyrimais turi būti sudaromas ir vykdomas tręšimo planas, apskaičiuojant kiekvienam laukui ar lauko daliai trąšų rūšis, formą, normą, tręšimo laiką ir būdą.

20. Pirmaisiais sertifikavimo metais ir vėliau ne rečiau kaip kas penkerius metus NKP auginimo laukuose turi būti atliekami dirvožemio laboratoriniai tyrimai, kurių metu nustatomas organinės medžiagos (humuso), judriojo fosforo, kalio kiekis bei rūgštingumas, esantis 0–60 cm dirvožemio sluoksnyje. Jei dirvožemio laboratoriniai tyrimai atlikti iki prašymo sertifikuoti pateikimo dienos, naujų dirvožemio laboratorinių tyrimų atlikti nereikalaujama tol, kol sueis penkerių metų terminas nuo šių tyrimų atlikimo.

21. Kiekvienais metais, prieš tręšiant daržininkystės laukus, turi būti nustatomas mineralinio azoto kiekis, esantis 0–60 cm dirvožemio sluoksnyje, tuose laukuose, kuriuose praėjusiais metais buvo auginamos ne pagal nacionalinę maisto kokybės sistemą pagamintos kultūros. Bendrojo azoto kiekis per metus negali viršyti 140 kg/ha, iš jo: mineralinio azoto kiekis – ne daugiau kaip 96 kg/ha vaisiams ir uogoms ir ne daugiau kaip 122 kg/ha daržovėms ir bulvėms per metus.

22. Laukai, skirti daržovėms auginti, mėšlu arba srutomis gali būti tręšiami tik prieš sėją arba nuėmus derlių.

23. Ne rečiau kaip kas trejus metus soduose ir uogynuose turi būti atlikta lapų makroelementų (N, P, K, Ca, Mg) ir mikroelementų (B, Zn, Mn, Fe, Cu) analizė.

24. Sodų ir uogynų tarpueiliuose visą vegetacijos laikotarpį neturi būti augmenijų stelbiančių (išskyrus posėlinius (sideralinius) augalus), sustabarėjusių, taip pat sėklas subrandinusių ir (arba) išbarsčiusių piktžolių. Sodų ir uogynų tarpueilius (išskyrus tuos tarpueilius, kuriuose yra pieva) reikia periodiškai įdirbti taip, kad juose būtų sunaikintos piktžolės. Sodų ir uogynų tarpueiliai, kuriuose yra pieva, turi būti nušienauti ne mažiau kaip 1 kartą per metus iki einamųjų metų rugpjūčio 1 d.

25. Antrojoje vegetacijos pusėje piktžolių naikinimas pasėliuose (išskyrus sodų ir uogynų pokrūmiuose po derliaus nuėmimo) atliekamas mechaninėmis priemonėmis.

26. Perdirbtų produktų gamyboje ne mažiau kaip 80 proc. panaudotų žaliavų turi būti sertifikuota ženklu „Kokybė“ arba pagal Ekologinio žemės ūkio taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2000 m. gruodžio 28 d. įsakymu Nr. 375 „Dėl Ekologinio žemės ūkio taisyklių patvirtinimo“. Tai turi būti įrodyta dokumentais.

PAGAL NACIONALINĘ MAISTO KOKYBĖS SISTEMĄ PAGAMINTŲ VIŠTŲ DEDEKLIŲ IR PUTPELIŲ KIAUŠINIŲ SPECIFIKACIJA

I SKYRIUS BENDRIEJI REIKALAVIMAI

1. Pagal nacionalinę maisto kokybės sistemą pagamintų vištų dedeklių ir putpelių kiaušinių specifikacija (toliau – specifikacija) taikoma fiziniams ir juridiniams asmenims, laikantiems vištas dedekles ir putpeles (toliau – paukščiai) ir tiekiantiems rinkai vištų ir putpelių kiaušinius Taisyklių nustatyta tvarka, bei sertifikavimo įstaigoms, atliekančioms sertifikavimą ir priežiūrą pagal Taisykles.
2. Specifikacija reglamentuoja minimalius vištų dedeklių ir putpelių lesinimo, laikymo ir priežiūros reikalavimus, taip pat pagal specifikaciją pagamintų vištų dedeklių ir putpelių kiaušinių (toliau – NKP kiaušiniai) tiekimo rinkai reikalavimus ir kokybės rodiklius.
3. Už rinkai tiekiamų NKP kiaušinių atitiktį specifikacijos ir taisyklių reikalavimams atsako NKP kiaušinių gamintojas (toliau – gamintojas).
4. Pagal NKP sistemą auginami paukščiai turi būti laikomi atskirose nuo įprastinei gamybai auginamų paukščių paukštidėse.
5. Ūkio subjektas privalo tvarkyti NKP kiaušinių gamybos ir pardavimo apskaitą, kurioje būtų nurodyti pagamintų ir parduotų NKP kiaušinių kiekiai, bei metinius duomenis teikti sertifikavimo įstaigai. Jei ūkio subjektas iš savo tvarkomos apskaitos dokumentų šių duomenų pateikti negali, jis pildo ir sertifikavimo įstaigai pateikia Taisyklių 10 priede nurodytą 2 lentelę „Pagal nacionalinę maisto kokybės sistemą pagamintų produktų apskaitos žurnalas“.
6. Pagal NKP sistemą pagamintus kiaušinius galima tiekti rinkai, jei paukščiai pagal šios specifikacijos reikalavimus buvo laikomi ne mažiau kaip 3 savaites.

II SKYRIUS SPECIALIEJI REIKALAVIMAI

7. Vištos dedeklės gali būti laikomos:
 - 7.1. narve, kai laikomai vienai vištai skiriama ne mažiau kaip 10 proc. didesnio narvo ir naudingojo ploto nei numatyta 1999/74 EB direktyvoje;
 - 7.2. Reglamento (EB) Nr. 589/2008 II priedo 2 punkte apibrėžtomis sąlygomis.
8. Kai leidžia taikomas paukščių laikymo būdas, kraikas paukštidėje turi būti sausas, purus ir be plutos.

9. Kai leidžia taikomas paukščių laikymo būdas, paukščiams turi būti sudarytos sąlygos pasikapstyti ir palesti lesalo žvyro pavidalu.

10. Reikalavimai lesalams:

10.1. laikymo laikotarpiu lesale per visą auginimo laikotarpį turi būti ne mažiau kaip 65 proc. grūdų ir ne daugiau kaip 15 proc. šalutinių grūdų produktų. Riebalų kiekis lesalų sudėtyje per visą auginimo laikotarpį negali viršyti 6 proc.;

10.2. draudžiama lesalų gamybai naudoti gyvūninius produktus ir žaliavas, išskyrus pieną ir jo produktus, kiaušinius ir jų gaminius.

11. Paukščiai turi būti užauginti nenaudojant antibiotikų. Ūkis turi būti parengęs vištų dedeklių laikymo be antibiotikų programą, kurioje būtų aprašyti veiksmai paukščių sveikatingumui užtikrinti, suderinęs su kompetentinga institucija Valstybine maisto ir veterinarijos tarnyba kiaušinių pakuočių ženklinimą ir taip paženklintus kiaušinius tiekti rinkai.

12. Kokybės reikalavimai kiaušiniams nurodyti lentelėje.

Lentelė. Kokybės reikalavimai kiaušiniams.

Eil. Nr.	Rodiklis	Nurodyti reikalavimai
1.	Vizualinis kiaušinių vertinimas	Kiaušiniai yra švarūs, sausi, nepažeisti lukštai, be dėmių ir įtrūkimų
2.	Kiaušinio forma ir dydis	Kiaušinio forma, lukšto storis ir lukšto spalva, būdinga paukščių rūšiai, veislei ir amžiui
3.	Kiaušinio charakteristikos	Nevirto kiaušinio trynys yra geltonos spalvos, turintis skirtingus atspalvius ir spalvos intensyvumą ir atitinkantis pašaro specifiškumą Kiaušinio baltymas yra tvirtas ir skaidrus. Kiaušinio trynio dydis baltymų atžvilgiu yra būdingas paukščių rūšims ir atitinka ką tik padėtų kiaušinių konsistenciją

13. Laboratorinių tyrimų dažnumas turi būti numatytas įmonių savikontrolės programose atsižvelgiant į gamybos kiekius ir apimtis.

III SKYRIUS

PAPILDOMI REIKALAVIMAI NKP KIAUŠINIAMS ŽENKLINTI ŽENKLU „KOKYBĖ“

14. Vištų dedeklių laikymo būdai:

14.1. laisvai laikomų vištų kiaušiniai turi būti gaminami gamybos sistemose, kurios atitinka bent Tarybos direktyvos 1999/74/EB (1) 4 straipsnyje nurodytus reikalavimus. Visų pirma turi būti vykdomi šie reikalavimai: a) vištoms turi būti sudarytos sąlygos visą dieną būti lauko aptvaruose. Tačiau šis reikalavimas nedraudžia gamintojui tam tikrą laikotarpį rytais riboti vištų laikymą tokiuose aptvaruose pagal įprastą gero ūkininkavimo praktiką, įskaitant gerą paukštininkystės praktiką. Jei, siekiant apsaugoti visuomenės arba gyvūnų sveikatą, taikant pagal Sąjungos teisę priimtas priemonės

reikalaujama apriboti vištų patekimą į lauko aptvarus, kiaušiniai gali būti parduodami kaip „laisvai laikomų vištų kiaušiniai“ nepaisant tokio apribojimo, su sąlyga, kad vištoms dedeklėms į lauko aptvarus patekti nepertraukiamai nebuvo leidžiama ne ilgiau nei 16 savaičių. Toks ilgiausias laikotarpis prasideda nuo dienos, kurią susijusiai ir vienu metu suformuotai vištų grupei buvo apribotas patekimas į lauko aptvarus; b) lauko aptvarai, kuriuose laikomos vištos, turi būti didžiąja dalimi apaugę augmenija ir nenaudojami kitais tikslais, išskyrus sodams, miškingoms vietovėms ir naminių gyvulių ganykloms, jeigu pastarąsias leidžia kompetentingos institucijos; c) lauko aptvaruose viename hektare vištoms prieinamo žemės ploto visą laiką yra ne daugiau kaip 2 500 vištų arba vienai vištai tenka 4 m² ploto. Tačiau jei vienai vištai tenka ne mažiau kaip 10 m² ploto ir jei vykdoma rotacija, o vištos visą pulko gyvavimo laiką tolygiai naudojami visu žemės plotu, būtina užtikrinti, kad vienai vištai visą laiką tektų ne mažiau kaip 2,5 m² naudojamo aptvaro ploto; d) lauko aptvarų ribos yra ne toliau kaip už 150 m nuo artimiausios landos pastatė. Tačiau atstumas iki artimiausios landos pastatė gali būti iki 350 m, jeigu Direktyvos 1999/74/EB 4 straipsnio 1 dalies 3 skirsnio b punkto ii papunktyje nurodytas pakankamas pastogių skaičius yra tolygiai išdėstytas visame lauko aptvare, viename hektare – ne mažiau kaip keturios pastogės;

14.2. ant kraiko laikomų vištų kiaušiniai turi būti gaminami gamybos sistemose, kurios atitinka bent Direktyvos 1999/74/EB 4 straipsnyje nustatytus reikalavimus;

14.3. žiemos metu arba jei taikomi kiti laisvo paukščių laikymo, įskaitant veterinarinius, apribojimai, vištos turi būti laikomos ant kraiko.

15. Reikalavimai lesalams – laikymo laikotarpiu lesale per visą auginimo laikotarpį turi būti ne mažiau kaip 70 proc. grūdų ir ne daugiau kaip 15 proc. šalutinių grūdų produktų. Riebalų kiekis lesalų sudėtyje per visą auginimo laikotarpį negali viršyti 6 proc.

16. NKP kiaušinių kokybės įvertinimas Hafo vienetais turi būti ne žemesnis kaip 75. Trynio spalvos intensyvumas turi būti nuo 5 iki 11 padalos DSM spalvų paletėje. Šis rodiklis nustatomas kiaušinių gamybos arba pakavimo vietoje (ne vėliau kaip po 72 val. po kiaušinio padėjimo).

**PAGAL NACIONALINĘ MAISTO KOKYBĖS SISTEMĄ PAGAMINTŲ CUKRINĖS
KONDITERIJOS, ŠOKOLADO, BIČIŲ PRODUKTŲ SU KITAIŠ MAISTO PRODUKTAIS
GAMINIŲ SPECIFIKACIJA**

**I SKYRIUS
BENDRIEJI REIKALAVIMAI**

1. Pagal nacionalinę maisto kokybės sistemą pagamintų cukrinės konditerijos, šokolado, bičių produktų su kitais maisto produktais gaminių specifikacija (toliau – specifikacija) taikoma fiziniams ir juridiniams asmenims, gaminantiems ir realizuojantiems cukrinės konditerijos, šokolado, bičių produktų su kitais maisto produktais gaminius Taisyklių nustatyta tvarka, bei įstaigoms, atliekančioms sertifikavimą ir priežiūrą pagal Taisykles.

2. Specifikacija reglamentuoja minimalius pagal specifikaciją pagamintų cukrinės konditerijos ir (arba) šokolado (toliau – NKP cukrinė konditerija ir (arba) šokoladas), bičių produktų su kitais maisto produktais gaminių (toliau – NKP gaminiai) gamybos reikalavimus ir kokybės rodiklius.

3. Ūkio subjektas privalo tvarkyti NKP cukrinės konditerijos ir (arba) šokolado ir NKP gaminių apskaitą, kurioje būtų nurodyti pagamintų ir parduotų NKP cukrinės konditerijos ir (arba) šokolado ir NKP gaminių kiekiai, bei metinius duomenis teikti sertifikavimo įstaigai. Jei ūkio subjektas iš savo tvarkomos apskaitos dokumentų šių duomenų pateikti negali, jis pildo ir sertifikavimo įstaigai pateikia Taisyklių 10 priede nurodytą 2 lentelę „Pagal nacionalinę maisto kokybės sistemą pagamintų produktų apskaitos žurnalas“.

**II SKYRIUS
SPECIALIEJI NKP CUKRINĖS KONDITERIJOS IR ŠOKOLADO REIKALAVIMAI**

4. NKP ženklu ženklinami produktai (išskyrus šokoladą), turintys ne mažiau kaip 40 proc. žaliavų iš tos teritorijos, kurioje produktas sertifikuojamas, ir yra pagaminti toje teritorijoje ir atitinka visus šios specifikacijos reikalavimus.

5. NKP ženklu ženklinamas šokoladas, turintis ne mažiau kaip 10 proc. žaliavų iš tos teritorijos, kurioje produktas sertifikuojamas, ir yra pagamintas toje teritorijoje ir atitinka visus šios specifikacijos reikalavimus.

6. NKP cukrinėje konditerijoje ir (arba) šokolade turi būti padidintas biologiškai vertingų medžiagų kiekis (pvz., naudojant liofilizuotas uogas), palyginti su įprastiniais produktais, ir gamintojas turi pateikti įrodymo dokumentus.

7. Aromatui suteikti gali būti naudojami tik aromatą suteikiantys augalai (džiovinti ar kitaip perdirbti), vaisiai ar uogos ar jų perdirbimo produktai.

8. Šokolade kakavos sviestas negali būti pakeistas kitais augaliniais riebalais.

9. NKP cukrinės konditerijos ir (arba) šokolado gamyboje draudžiama naudoti:

9.1. saldiklius, dažiklius;

9.2. hidrintus ir iš dalies hidrintus augalinius riebalus;

9.3. alyvpalmių aliejų;

9.4. genetiškai modifikuotas žaliavas arba tas, kurių sudėtyje yra GMO. Šioje specifikacijoje vartojama GMO sąvoka yra apibrėžta Lietuvos Respublikos genetiškai modifikuotų organizmų įstatyme.

III SKYRIUS NKP GAMINIŲ SU BIČIŲ PRODUKTAIS SPECIALIEJI REIKALAVIMAI

10. NKP gaminiai su bičių produktais sertifikuojami ir ženklinami pagal Taisyklių reikalavimus tik tada, kai jų gamyboje NKP bičių produktai sudaro ne mažiau kaip 50 proc. visų mišinio sudėtinių dalių.

11. Bičių produktai NKP gaminių gamyboje turi būti naudojami 100 proc. sertifikuoti pagal Taisyklės arba pagal Ekologinio žemės ūkio taisyklės, patvirtintas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2000 m. gruodžio 28 d. įsakymu Nr. 375 „Dėl Ekologinio žemės ūkio taisyklių patvirtinimo“.

12. NKP gaminių gamyboje su bičių produktais gali būti maišomi tik natūralios žemės ūkio kilmės maisto produktai ar jų žaliavos, pvz., uogos, sėklos, sultys, žolelės ir kt.

13. NKP gaminių gamyboje su bičių produktais draudžiama naudoti:

13.1. genetiškai modifikuotas žaliavas arba tas, kurių sudėtyje yra GMO;

13.2. maisto priedus ir kvapiąsias medžiagas.

IV SKYRIUS PAPILDOMI REIKALAVIMAI NKP CUKRINĖS KONDITERIJOS IR ŠOKOLADO GAMINIAMS BEI NKP GAMINIAMS SU BIČIŲ PRODUKTAIS ŽENKLINTI ŽENKLU „KOKYBĖ“

14. NKP cukrinės konditerijos ir (arba) šokolado gamyboje draudžiama naudoti maisto priedus ir kvapiąsias medžiagas.

15. NKP gaminių gamyboje su bičių produktais 70 proc. naudojamų sudedamųjų dalių turi būti sertifikuotos ženklu „Kokybė“ arba pagal Ekologinio žemės ūkio taisyklės, patvirtintas Lietuvos

Respublikos žemės ūkio ministro 2000 m. gruodžio 28 d. įsakymu Nr. 375 „Dėl Ekologinio žemės ūkio taisyklių patvirtinimo“, ir tai turi būti įrodyta dokumentais.

PAGAL NACIONALINĘ MAISTO KOKYBĖS SISTEMĄ PAGAMINTŲ NEALKOHOLINIŲ GĖRIMŲ, GIROS IR FERMENTUOTŲ GĖRIMŲ SPECIFIKACIJA

I SKYRIUS BENDRIEJI REIKALAVIMAI

1. Pagal nacionalinę maisto kokybės sistemą pagamintų nealkoholinių gėrimų, giros ir fermentuotų gėrimų specifikacija (toliau – specifikacija) taikoma fiziniams ir juridiniams asmenims, gaminantiems bei realizuojantiems nealkoholinius gėrimus, girą ir fermentuotus gėrimus Taisyklių nustatyta tvarka, bei įstaigoms, atliekančioms sertifikavimą ir priežiūrą pagal Taisykles.

2. Specifikacija reglamentuoja minimalius pagal nacionalinę maisto kokybės sistemą pagamintų nealkoholinių gėrimų, giros ir fermentuotų gėrimų gamybos ir tiekimo rinkai reikalavimus bei kokybės rodiklius.

3. NKP ženklu ženklinami produktai, turintys ne mažiau kaip 80 proc. žaliavų iš tos teritorijos, kurioje produktas sertifikuojamas, ir yra pagaminti toje teritorijoje ir atitinka visus šios specifikacijos reikalavimus.

4. Ūkio subjektas privalo tvarkyti NKP nealkoholinių gėrimų, giros ir fermentuotų gėrimų pardavimo apskaitą, kurioje būtų nurodyti pagamintų ir parduotų NKP nealkoholinių gėrimų, giros ir fermentuotų gėrimų kiekiai, bei metinius duomenis teikti sertifikavimo įstaigai. Jei ūkio subjektas iš savo tvarkomos apskaitos dokumentų šių duomenų pateikti negali, jis pildo ir sertifikavimo įstaigai pateikia Taisyklių 10 priede nurodytą 2 lentelę „Pagal nacionalinę maisto kokybės sistemą pagamintų produktų apskaitos žurnalas“.

II SKYRIUS SPECIALIEJI NKP NEALKOHOLINIŲ GĖRIMŲ, GIROS IR FERMENTUOTŲ GĖRIMŲ REIKALAVIMAI

5. NKP nealkoholinių gėrimų gamybai draudžiama naudoti:

5.1. kvapiąsias medžiagas (išskyrus natūralius kvapiųjų medžiagų pagrindus ar kvapiųjų medžiagų preparatus), maisto fermentus ir maisto priedus (išskyrus konservantus, citrinų rūgštį ir anglies dioksidą);

5.2. dirbtinius saldiklius;

5.3. genetiškai modifikuotas žaliavas arba tas, kurių sudėtyje yra GMO. Šioje specifikacijoje vartojama GMO sąvoka yra apibrėžta Lietuvos Respublikos genetiškai modifikuotų organizmų įstatyme.

6. NKP giros gamybai draudžiama naudoti:

6.1. kvapiąsias medžiagas, maisto fermentus ir maisto priedus (išskyrus citrinų rūgštį, natrio benzoatą ir kalio sorbatą);

6.2. genetiškai modifikuotas žaliavas arba tas, kurių sudėtyje yra GMO.

7. NKP giros gamybos procese leidžiama naudoti tik mechaninį skaidrinimą.

8. NKP giros tirpių sausųjų medžiagų kiekis masės procentais turi būti ne mažesnis kaip 4 proc. ir ne didesnis kaip 8 proc.

9. NKP fermentuotų gėrimų gamybai draudžiama naudoti:

9.1. kvapiąsias medžiagas (išskyrus natūralius kvapiųjų medžiagų pagrindus ar kvapiųjų medžiagų preparatus), maisto fermentus ir maisto priedus (išskyrus konservantus, citrinų rūgštį ir anglies dioksidą);

9.2. dirbtinius saldiklius;

9.3. genetiškai modifikuotas žaliavas arba tas, kurių sudėtyje yra GMO.

10. NKP fermentuotame gėrime likutinis cukraus kiekis turi būti ne didesnis kaip 5 g / 100 ml.

11. NKP fermentuoti gėrimai turi būti pagaminti tik natūralios fermentacijos būdu.

III SKYRIUS

PAPILDOMI REIKALAVIMAI NKP NEALKOHOLINIAMS GĖRIMAMS, GIRAI IR FERMENTUOTIEMS GĖRIMAMS ŽENKLINTI ŽENKLU „KOKYBĖ“

12. NKP nealkoholinių gėrimų, giros bei fermentuotų gėrimų gamybai draudžiama naudoti gliukozės ir invertuotojo cukraus sirupus.

13. NKP fermentuotame gėrime likutinis cukraus kiekis turi būti ne didesnis kaip 3 g / 100 ml.

(Pagal nacionalinę maisto kokybės sistemą pagamintų produktų gamybos žurnalo forma)

**PAGAL NACIONALINĘ MAISTO KOKYBĖS SISTEMĄ PAGAMINTŲ PRODUKTŲ GAMYBOS
ŽURNALAS**

1 lentelė „Bičių maitinimas ir gydymas“

Duomenys pateikiami už _____ metus.

Atliktų darbų data	Bičių avilio (-ių) Nr.	Bičių šeimai duoto maisto pavadinimas ir kiekis, kg	Bičių avilyje nustatytos bičių ligos ir panaudotos kovos su jomis priemonės
1	2	3	4

Bičių avilio (-ių) buvimo vieta (-os): _____.

Kaulavaisinių augalų žydėjimo pradžios data: _____.

(pareiškėjo arba jo įgalioto asmens vardas, pavardė)

(parašas)

2 lentelė „Pagal nacionalinę maisto kokybės sistemą pagamintų produktų apskaitos žurnalas“

Duomenys pateikiami už _____ metus.

Produkto pavadinimas	Veiksmas	Mato vnt.	Sausis	Vasaris	Kovas	Balandis	Gegužė	Birželis	Liepa	Rugpjūtis	Rugsėjis	Spalis	Lapkritis	Gruodis	Iš viso	Pastabos
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
	Pagaminta															
	Įsigyta															
	Realizuota															
	Sunaudota asmeninėms reikmėms ir (arba) nurašyta															
	Sunaudota perdirbimui															

(pareiškėjo arba jo įgalioto asmens vardas, pavardė)

(parašas)

3 lentelė „Pagal nacionalinę maisto kokybės sistemą auginamų vaisių ir (ar) daržovių lauko kortelė“ (atviro grunto sistemos)

Duomenys pateikiami už _____ metus.

Kontrolinio žemės sklypo Nr.	Lauko Nr.	Plotas, ha	Auginami žemės ūkio augalai	Dauginamoji medžiaga			
				sėjos ar sodinimo data	užauginta savame ūkyje (taip/ne)	sertifikuota (taip/ne)	sunaudotas kiekis, kg/vnt.
1	2	3	4	5	6	7	8

(pareiškėjo arba jo įgalioto asmens vardas, pavardė)

(parašas)

4 lentelė „Pagal nacionalinę maisto kokybės sistemą auginamų vaisių ir (ar) daržovių lauko kortelė“ (uždaro grunto sistemos)

Duomenys pateikiami už _____ metus.

Šiltnamio Nr.	Plotas, a	Auginami žemės ūkio augalai	Dauginamoji medžiaga			
			sėjos ar sodinimo data	užauginta savame ūkyje (taip/ne)	sertifikuota (taip/ne)	sunaudotas kiekis, kg/vnt.
1	3	4	5	6	7	8

(pareiškėjo arba jo įgalioto asmens vardas, pavardė)

(parašas)

**(Prašymo suteikti leidimą sertifikuoti pagal nacionalinę maisto kokybės sistemą pagamintus
produktus formos pavyzdys)**

(pareiškėjo pavadinimas)

(buveinė, tel., faksas, el. paštas)

P R A Š Y M A S
SUTEIKTI LEIDIMĄ CERTIFIKUOTI PAGAL NACIONALINĘ MAISTO KOKYBĖS
SISTEMĄ PAGAMINTUS PRODUKTUS

_____ Nr. _____
(data)

Prašome leisti teikti šias paslaugas, atitinkančias Pagal nacionalinę maisto kokybės sistemą pagamintų produktų pripažinimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2022 m. _____ įsakymu Nr. _____ „Dėl nacionalinės maisto kokybės sistemos taisyklių patvirtinimo ir kai kurių žemės ūkio ministro įsakymų pripažinimo netekusiais galios“, reikalavimus:

1. Sertifikuoti pagal nacionalinę maisto kokybės sistemą pagamintus produktus ☐

2. Atlikti sertifikuotų pagal nacionalinę maisto kokybės sistemą pagamintų produktų priežiūrą

..... ☐

(tai, kas reikalinga, pažymėti langelyje: ☐)

3. Vykdyti kitą, su sertifikavimu susijusią, veiklą _____

Patvirtiname, kad įstaiga ir jos darbuotojai atitinka reikalavimus, nurodytus Pagal nacionalinę maisto kokybės sistemą pagamintų produktų pripažinimo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2022 m. _____ įsakymu Nr. _____ „Dėl nacionalinės maisto kokybės sistemos taisyklių patvirtinimo ir kai kurių žemės ūkio ministro įsakymų pripažinimo netekusiais galios“.

(atsakingo asmens pareigos)

(parašas)

(vardas, pavardė)

(Pažymos apie sertifikavimo įstaigos darbuotojo profesinę kvalifikaciją formos pavyzdys)

(įstaigos pavadinimas, buveinė, tel., faksas, el. paštas)

P A Ž Y M A
APIE SERTIFIKAVIMO ĮSTAIGOS DARBUOTOJO PROFESINĘ KVALIFIKACIJĄ

_____ Nr. _____
(data)

1. Asmeniniai duomenys

(vardas, pavardė)

(pareigos, tel., faksas, el. paštas)

2. Išsilavinimas ir kvalifikacija, susijusi su produktų sertifikavimu, kokybės sistemų valdymu, žemės ūkio ir maisto produktų gamyba

Mokymo įstaiga	Mokymosi metai	Specialybė/ kursų pavadinimas	Darbo patirtis veiklos srityje

3. Darbo patirtis, susijusi su žemės ūkio ir maisto produktų sertifikavimu, jų gamyba, perdirbimu ar tiekimu rinkai

Laikotarpis	Įstaiga	Funkcijos	Pareigos

4. Kitokio pobūdžio kvalifikacijos kėlimas

(atsakingo asmens pareigos)

(parašas)

(vardas, pavardė)

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-397](#), 2022-06-16, paskelbta TAR 2022-06-16, i. k. 2022-12881

Dėl žemės ūkio ministro 2022 m. gegužės 20 d. įsakymo Nr. 3D-351 „Dėl Nacionalinės maisto kokybės sistemos taisyklių patvirtinimo ir kai kurių žemės ūkio ministro įsakymų pripažinimo netekusiais galios“ pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-224](#), 2023-04-05, paskelbta TAR 2023-04-05, i. k. 2023-06543

Dėl žemės ūkio ministro 2022 m. gegužės 20 d. įsakymo Nr. 3D-351 „Dėl Nacionalinės maisto kokybės sistemos taisyklių patvirtinimo ir kai kurių žemės ūkio ministro įsakymų pripažinimo netekusiais galios“ pakeitimo